

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1925 június 6.

151. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Szubotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

Nemzetiségi önkormányzatok

Az egymás sarkába lépő események egy fájdalmas igazságot kiáltanak bele a közvéleménybe. Csak tegnap adtunk hírt a becskerekeli magyar kereskedelmi iskola elmulásáról, csak tegnap parentáltuk el azt az iskolát, mely hosszú időközön keresztül terjesztette a tudást, gyarapította az ismereteket, fejlesztette a jellemet és játékos gyermekekből komoly, tanult, dolgozni-tudó polgárokat nevelt a hazának. Ma olvassuk a szlovenszkói egyesült magyar pártoknak a kormányhoz intézett memorandumát, amelyben magyar egyetemet követelnek a szlovenszkói magyarság számára. Ezt a két eseményt Korodi-Lutz Lajosnak — van-e, aki e nevet nem ismeri? — egy, a közép-európai sajtót bejárt cikke köti össze a tények autentikus értelmezésével. Korodi-Lutz volt a sovén magyar politika előtt a legveszedelmesebb és leggyűlöttebb pángermán, akinek rendőri üldözések és ügyészi vádiratok elől el kellett menekülni a régi Magyarország területéről. Korodi-Lutzot a mulja alapján elsőrangú szakértőnek kell tartani a nemzetiségi elnyomás súlyának és méreteinek kérdésében. Szerinte a románok olyan iskolapolitikát inauguráltak Erdélyben, mely semmiben sem különbözik Apponyi iskolatörvényének szellemétől. A románok nem az elnyomottak sorsából tanultak, hanem az elnyomók módszereiből. Vajda-Vojvoda Sándor, aki a régi magyarországi nemzetiségi küzdelmek legelső csatásorában küzdött és aki az új Romániának a béketárgyalások idején volt miniszterelnöke, ma lényegben és hangban ugyanolyan beszédet mond a bukaresti kamarában, mint amelyet a budapesti országgyűlésen tartott.

Autonómiát a nemzetiségi kulturának — ebben csendül ki az új követelés. Ha vallásfelekezeteknek megvan a joguk, hogy hitközségi adót vehetnek ki híveikre és a híveiktől beszédett közterhekből fizetik papjaikat és tartják el intézményeiket, legyen meg az a joguk a nemzeti kisebbségeknek is, hogy adót vehessenek ki és adóbevételeikből fedezzék iskoláiknak személyi és dologi kiadásait. Ha az államhatalom megadja az öngazgatás és adóztatás jogát állampolgárai ama csoportjának, kiket a vallás közössége tart össze, okszerű annak kivánsága is, hogy az öngazgatás és adóztatás joga azoknak az állampolgároknak is megadás-sék, akiket a kulturának és nyelvnek közössége kapcsol össze,

világosan elhatárolt és könnyen fölismerhető csoporttá. A kisebbségi jogokat szabályozó garanciális szerződés megadja a nemzeti kisebbségeknek azt a jogot, hogy iskolákat állíthassanak és tarthassanak fönn. Ennek a mind- eddig virtuális jognak gyakorlati megoldására szolgálna ez a mindenkép figyelemreméltó gondolat. A kérdés azért igényel végleges és megnyugtató megoldást, mert a példák figyelmeztetője szerint minden uralom, bármilyen nyelvű legyen is, egyforma rendszerrel teszi az iskolát uralmának egyik bázisává és minden kisebbség, bármilyen nyelvű is az, egyformán érzi a kormányzati eszközzé és uralmi politikává lefokozott iskolaügynek értékromboló és népi önérzetet sértő súlyát. Pribicsevics törvényjavaslata, melyet csak a napokban terjesztett a beogradi nemzetgyűlés elé, fájdalmas két-

ségbevonhatatlansággal dokumentálja ennek a belátásnak igazságát. A régi Magyarország egykori nemzetiségei a sovén magyar nemzetiségi politika inkarnációját látták Apponyi iskolatörvényében. S ha a régi kisebbségek mai uralma alatt álló nemzetiségek titkos szavazással dönthetnének abban a kérdésben, hogy melyik iskolatörvényt alkalmazzák velük szemben, az Apponyi-félet-e, vagy Pribicsevics, vagy Anghelescu törvényjavaslatait, az új kisebbségek aligha állnának az egykori kisebbségekből kinőtt államfentartók jogfosztó iskolatörvényei mellé.

Mert történelmi igazság az, hogy az elnyomók módszereiből többet tanulnak a hatalom új birtokosai, mint az elnyomottak sorsából. S ez a történelmi igazság aligha szolgálja a nemzeti és szociális igazságot.

A jövő héten igazolják a Radics-párti mandátumokat

Pártközi megegyezés a földműveshitelekről szóló törvény gyors letárgyalására — A parlament ülése

Beogradból jelentik: A parlament pénteki ülése, amelyet negyed tizkor nyitott meg Subotics alelnök, folytatták a földműveshitelekről szóló javaslat vitáját. Az első felszólaló Kokanovics Cséda földművespárti volt, aki a szövetkezetek fontosságát méltatta, majd rátért a javaslatra, amely szerinte megsemmisíti a régi szövetkezeti rendszert. A javaslatnak — mondotta — a legnagyobb hátránya, hogy a földműves-szövetkezetek meghallgatása nélkül készült és nem biztosítja a régóta fennálló szövetkezetek ekszisztenciáját.

Krajaes Radics-párti hosszabb beszédben bírálta a javaslatot. Szemére veti a földművelésügyi miniszternek, hogy expozéjában nem adott teljes képet az ország földművelésének helyzetéről és azt sem precizizozta, hogy tulajdonképpen milyen típusú szövetkezeteket akar a törvény megteremteni. A javaslatból azt látja, hogy a kormány kötött szövetkezeteket tervez, ellentétben a mostani szövetkezetekkel, amelyek, mint szabad-szövetkezetek magánkezdeményezésből keletkeztek. Hibáztatta, hogy a szövetkezeteknél a francia mintát vették alapul, holott a jelenlegi jugoszláv földműves-szövetkezetek sokkal modernebbek a franciáknál. Részletesen foglalkozott a javaslat egyes rendelkezéseivel és annak a véleményének adott kifejezést, hogy a törvény nem fog javulást hozni és ezért a javaslatot nem szá-

vazza meg.

Krajaes beszéde után az elnök öt perc szünetet rendelt el. A szünet után Makszimovics Stepa radikális vette védelmébe rövid beszédben a javaslatot, majd dr. Radoszavljevics Milan demokrata szólalt fel, aki a javaslatról éles bírálatot mondott. A javaslatnak — mondotta többek közt — az a legnagyobb hibája, hogy monopolizálja a hitelnyújtást pártmunkások részére és könnyen beállhat az a lehetőség, hogy a hitelnyújtás uzsorások kezébe kerül. Azt hiszi, rövid idő alatt bebizonyul, hogy a javaslat, mint teljesen elhibázott, megbukik a gyakorlatban.

Radoszavljevics beszéde után az elnök az ülést bezárta és a vita folytatását szombat délelőttre tűzte ki.

A szociálpolitikai miniszter expozéja a rokkant-törvényjavaslatról

Pénteken a parlamenti bizottságok is élénk tevékenységet fejtettek ki. A rokkant-törvényt tárgyaló bizottság a parlament üléseivel egyidejűleg tartott ülést, amelyen Gyuricsics Márkó szociálpolitikai miniszter expozét mondott és rámutatott arra, hogy a javaslat a szerb és a montenegrói hadsereg rokkantjaival egyenlő elbánásban részesíti az ellenséges hadsereg rokkantjait.

Agatanovics (demokrata) kifogásolja, hogy a javaslatban nem történik gondoskodás a polgári rokkantokról.

A bizottság szerdán tartja legközelebbi ülését.

Ugyancsak a rokkant-törvényjavaslatról foglalkozott a radikális klub is pénteken délutáni ülésén. A felszólalók minél nagyobb segílyt követeltek a rokkantak részére, de egyszersmind szigorú ellenőrzést sürgettek, hogy csak valódi rokkantak részesülhessenek rokkantségélyben.

Az elemi iskolai törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság pénteken tartotta első ülését. Az ülésen dr. Bizala Albert, Radics-párti, zagrebi egyetemi tanár több órás beszédben kritizálta a javaslatot úgy politikai, mint szak szempontból. Az általános vita előreláthatóan még hosszú ideig fog tartani, mert az ellenzék erős harcra készül ellene.

Ülést tartott pénteken a sajtótörvényt tárgyaló albizottság is, amely gyors tempóban közeledik a javaslat végleges elfogadásához. Azt hiszik, hogy a következő hét ülésén ez a szekció már be is fejezi működését és a javaslat a bizottság plénuma elé kerülhet.

A pártvezérek Trifkovic Marko parlamenti elnök elnöklété mellett szintén ülést tartottak, amelyen a földműveshitelekről szóló törvényjavaslat vitájának mielőbbi befejezéséről volt szó. Az ellenzéki pártok vezetői is elfogadták a parlament elnökének azt a javaslatát, hogy a feliratkozott szónokok legnagyobb része visszalép és a vitát a legrövidebb időn belül befejezik, hogy így mielőbb napirendre lehessen tűzni a vitás Radics-párti mandátumok igazolását.

Ennek a határozatnak a végrehajtására délután az egyes ellenzéki pártklubok is ülést tartottak. A demokrata klub ülésén elfogadták a határozatot a vita megrövidítésére vonatkozóan.

Ezenkívül a demokrata pártklub foglalkozott a parlament keddi ülésével kitűzött külügyi vita kérdésével is. Ebben a tekintetben Nincsić külügyminiszter külön bizalmas konferencián informálta a pártvezéreket a kormány álláspontjáról és azokról a kérdésekről, amelyeknek a parlament előtt való tárgyalását nem tartja helyesnek. Erről Davidovics Ljuba pártelnök referált a klubülésen, majd megállapodtak a vita iránya tekintetében. A párt szónokaiul Marinkovics Voja volt külügyminisztert és Mihajlovics Ljuba volt washingtoni követet jelölték ki. Ezenkívül belső pártügyekről tanácskoztak.

Ugyancsak ülést tartott délután a muzulmán-klub és a klerikális-klub is, amelyek szintén ezekkel a kérdésekkel foglalkoztak és hozzájárultak a földműveshitelekről folyó vita megrövidítéséhez.

Kettős öngyilkosság Novisadon

Egy tizennyolc éves fia
reménytelen szerelmé

Novisadról jelentik: Pénteken délután feltűnést keltő kettős szerelmi öngyilkosság történt Novisadon.

Kramer Nándor nyugalmazott postafőtiszt, a Kramer Testvérek novisadi sodronygyár tiszviselője csütörtökön este feljelentést tett a rendőrségen, hogy fia, a tizennyolc éves ifjabb Kramer Nándor, aki ugyanebben a gyárban volt hivatalnok, délután emelt hazuról és estig nem tért haza. Az apa előadta, hogy fia szerelmes volt Barta Etus huszonkét éves munkalányba, akit akarta venni a lányt, de megcsúszott a házasságot elleneztek, öngyilkossággal fenyegetőzött. A leány is mátközben többször hangoztatta, hogy a fiuval együtt meg fogja öngyilkolni. A rendőrség folytán Mihály János szatmari rendőrkapitány meg az este folyamán kiküldte a detektívket a fiu felkutatására, azonban a nyomozás eredménytelen maradt és csak pénteken került elő ifjabb Kramer Nándor.

A mint később kiderült, ifjabb Kramer Nándor és Barta Etel a leány Daránytelepén levő lakásáról délután három órakor kimentek a vasuti sínekhez, hogy a szuboticiáról Noviszadra érkező tehervonat alá vessék magukat, az utolsó pillanatban azonban megriadtak és visszatértek a leány lakására. Nyolc perccel később, amikor a titeli vonat érkezését hallották, ismét a sínekhez rohantak, hogy most már valóban végrehajtsák az öngyilkosságot. A fiu megfogta a leány kezét, hogy együtt vessék magukat a mozdony elé, de néhány pillanattal megkészték, úgy, hogy a mozdony csak a fiut ütötte el, akivel együtt azonban a leány is lezuhant a magas tölcsérről. A mozdonyvezető nyomában észrevette a történetet, a vonatot megállította és felvette a két eszméletlenül fekvő szerelmes a vonatra.

A leány csakhamar eszméletre tért, ifjabb Kramer Nándor azonban a kór-

házba való szállítás közben meghalt. A fiu külső sérülés alig látszik, csak az orra van bezúzva. Az orvosok megállapították, hogy koponyacsontja eltört és ez okozta halálát. A holttestet szombaton boncolják fel.

A rendőrség kihallgatta Barta Etelt, aki elmondta, hogy most negyedszer kísérelték meg az öngyilkosságot, mert nem akartak egymás nélkül élni.

Tiltakozó nagygyűlésre készülnek a Vajdaság gazdasági körei

A kereskedelmi kamarák végleges agrárreformot, adókiegyenlítést, jobb közlekedést és a bíraskodás meggyorsítását követelik

A novisadi gazdasági körök régóta követelik azoknak a bémító akadályoknak eltakarítását, amelyek a gazdasági fejlődés útjában állnak. Minthogy az eddig külön-külön kifejezésre juttatott tiltakozásoknak nem volt meg a kívánatos eredményük, többfelől kifejezésre jutott az a kívánság, hogy az egész vajdasági gazdasági élet együttes állásfoglalással gyakoroljon erkölcsi nyomást a kormányra a gazdasági állapotok megjavítása érdekében.

Dr. Koszics Mikló egyetemi tanár, a novisadi kereskedelmi- és iparkamara főtitkára azokat a főbb problémákat, amelyeknek megszüntetését a gazdasági köröknek követelniük kell, négy pontban foglalja össze:

1. A gazdasági körök követelik, hogy az ideiglenes agrárreform helyébe végleges agrárreform-megoldás lépjen, mert az eddigi ideiglenes állapot nem elegendi meg a gazdáknak, hogy termelési eszközökkel és így ezeknek hiányában a termelés nem olyan intenzív, mint a milyen a kérdés végleges rendezése esetén lehetne.

2. Az adókiegyenlítés követelése már régi keletű. Az egyenlítő és egymástól eltérő hat-hét adóterület közül a legsúlyosabb terhek a Vajdaság lakosságára hárulnak és a Vajdaságra olyan terhes adók nehezdednek, amelyekből az ország többi tartományait mentesítve vannak. De még azok az adók is, amelyek egyik-másik tartományban kivetésre kerülnek, a Vajdaságban a legsúlyosabbak. Bizonyíték erre a forgalmi adó, amely

az elmúlt évben az egész országban 200 millió dinárra volt előirányozva és egyedül Noviszadon tizenegy millió dindit folyt be, ugyanakkor amikor Zagrebben 13 és Beogradban 25 millió dindit folyt be. A pénzügyminiszter a jelen évre 225 millió dinárra értékelt a forgalmi adó bevételeit, akkor ezidőtájt Noviszadon 20, Zagrebben 80 és Beogradban 100 millió dindit fog rúgni a forgalmi adó bevételei, vagyis Noviszad, Zagreb és Beograd kereskedelmi körök követelik meg az egész ország forgalmi adókievetéseit. Ilyen adókievetés mellett Jugoszláviának egy millió dindit forgalmi adóbevétele kell lennie. Ugyanez áll a Vajdaság többi kereskedelmi és ipari gócpontjaira és áll általában a Vajdaságra kivetett minden más különleges adó nemére és minden más adófizető rétegére is.

Ezekért követelik a vajdasági gazdasági körök az adók kiegyenlítését.

3. A gazdasági körök régi sércnére a helytelen közlekedési politika, amely ugyyszólván kizárólag tarifális politika és indokolatlanul terheli a közlekedési eszközöket legjobban igénybevevő gazdasági köröket.

Bizonyíték erre, hogy a szuboticiai vasútigazgatóság a múlt évben több mint 200 millió dindit üzemi fölesleget mutatott ki, amely a maga teljességében a beogradi államvasuti főpénztárba folyt be, anélkül, hogy a gazdasági élet legjobban

sürgtetett követelésére, mint például a Bánát és Bácska közti kapcsolat; a titel-orlováti vasúti hid létesítésére komoly lépéseket tettek volna.

4. A gazdasági körök követelése: a bíraskodás meggyorsítása, a bírői létszámna a szükséglethez képest való felemelése. Ma a perek évekig húzódnak el és ennek kárát legelsősorban a gazdasági körök érzik meg.

A novisadi Lloyd e programponatok alapján az egész Vajdaságra kiterjedő akciót indított meg. A múlt vasárnapon tartott értekezleten a Lloyd a jelenlevőktől kért és kapott megbízást arra, hogy az egész tartományra kiterjedő akciót irányítsa.

A rendezés körül azonban súlyos formai és tárgyi hibák történtek, amelyek veszélyeztetik az akció megkívánt sikerét. A kifogásokat dr. Koszics Mikló, kamarai főtitkár, a novisadi kereskedelmi- és iparkamara képviselőtében a Lloyd csütörtök esti megbeszélésén ki is fejtette.

Kifogásolta, hogy egy helyi szervezet az egész tartományt felölelő mozgalmat vezet. A novisadi kereskedelmi- és iparkamara kénytelen távol tartani magát az akciótól, mert veszélyeztetve látja a mozgalom sikerét azáltal, hogy azt helyi érdekű szervezet vezeti. A mozgalmat a kamara szerint központi szervezethez, még pedig a két kereskedelmi kamarának, az ügyvédkamarának, orvoskamarának és a többi tartományi hatáskörrel bíró és nem kizárólag helyi jelleggel bíró egyesületnek kell irányítania.

A kereskedelmi kamarák távolmaradása mindenesetre hiányossága a nagyfontosságú tiltakozó akciónak.

Sofförök a rendőrbíró előtt

Szigoru rendszabályokat fogantosit a szuboticiai rendőrség

Az utóbbi hónapokban feltűnő módon elszaporodtak az autók Szuboticián. Még néhány hónappal ezelőt még csak negyven-ötven gépkocsi futott a városban, addig most már kétszáznál több automobil szartepel a szuboticiai rendőrség nyilvántartásában. A gépkocsik számának emelkedésével azonban szaporodnak az auto-szerencsétlenségek is, mert a szigoru rendelkezések ellenére igen sokan hajtának gépkocsit sofförvizsga és hajtási engedély nélkül. A szuboticiai rendőrség ezért elhatározta, hogy a jövőben a legszigorubb rendszabályokat fogantositja az auto-forgalom szabályozása érdekében, szigoruan ellenőrzi, hogy a sofföröknek meg van-e a képesítésük és szigoruan bünteti a rendelkezések ellen vétőket.

Az első ilyen ügyeket pénteken délután tárgyalta a szuboticiai iparhatóság. Két sofför és két autotulajdonos állt a rendőrbíró előtt, aki elzárással büntette őket különböző szabálytalanságok miatt. Minyejev Konstantin soffört azért vonták felelősségre, mert Veliki-Kikindáról jövet autójával Horgos és Stara-Kanizsa között nekijáratott egy másik gépkocsinak. Az összeütközés után tovább rohogott autójával, de Szuboticián feltartóztatták. Az iparhatóság, tekintve, hogy Minyejevnek sem sofför-vizsgálója, sem hajtási engedélye nincs, tíz napi elzárássra és száz dindit pénzbírságra ítélte.

Lintner József soffört azért vonta felelősségre a rendőrség, mert Entzmann János autotulajdonos autótaxijával vizsgázatlanságból behajtott a városháza előtti piacon egy árusító-sátorba és azt felborította. Lintnert, akinek szintén nincs sofför-vizsgálója és hajtási engedélye, a rendőrség tizenöt napi elzárássra és kétszáz dindit pénzbüntetésre, Entzmann Jánost, az autótaxi tulajdonosát, amlért képesítés nélküli soffört alkalmazott öt napi elzárássra és száz dindit pénzbüntetésre ítélte.

Végül Halbrohr Miklós szállítót azért, mert a Lloyd görögországi vendégeivel autóján behajtott a palicsi parkba, száz dindit pénzbírságra ítélte az iparhatóság.

K. D.

TUDJA-E...?

TUDJA-E, hogy a hipnózis, melyről valaha az orvostudomány szaktekintélyei komoly könyveket irtak, ma a legelső tudósok előtt teljesen hitelét veszítette?

A Mercure de France megjelent legújabb számában Marcel Boll, a jeles francia orvos és lélekbúvár leleplező cikket közöl a hipnózisról, melynek minden tudományos értékét megtagadja. A leleplezést valószínűleg ledorongálás is bizonyára föltűnést kelt majd a tudományos világban.

A cikk címe: »A hipnózis nagysága és hanyatlása«.

Azzal kezd, hogy a nagyközönség a lehető legavultabb fogalmakat ismeri a hipnózisról. Körülbelül ezt hiszi: a hipnózis az a szánatos álom, melyben a hipnotizált alá van vetve egy más ember akaratának és a hipnotizáló parancsára mindentéle furcsa dolgokat visz végbe. Charcot kinek századik születési évfordulóját ebben a hónapban ünneplik, valóban ezt hirdette. De nincsen így.

A hipnózis története századokra nyul vissza: Paracelsus, a szélhámos varázsló-orvos a tizenhatodik században az állatok deleiességéről beszélt, majd a tizennyolcadik században Mesmer követte őt, ki szintén »deleiességgel« gyógyította betegeit. Amit ő művelt, azt ma minden orvos kurzuslásnak tartja.

Braid, az angol orvos 1840 táján így nyilatkozik a hipnózisról:

— Végy akármilyen fényes tárgyat hüvelykujjad, mutatóujjad és középsőujjad közé, a balkezedbe, tartsd ezt huszonöt-egyvenöt centiméternyire a hipnotizálandó szemétől, olyan helyzetben a homloka

fölött, hogy csak szemének és szemhéjának leheto legnagyobb erőiesztésével nézhesse mereven a tárgyat. Erre a hipnotizálandó szemem remegni kezd, becsukja és beáll a deleis álom.

Charcot lépett nyomdokajba, a Salpetriere orvosa 1862-ben. Ő rendkívül sikereket ért el. De rendszere ugyanez maradt. Amit művelt, a tárgyilagos tudomány előtt pusztán népesalás, csalafintaság, parasztfogás. Különösen hangsúlyozta, hogy a hisztérikák a hipnotizáló parancsára sebeket kapnak a kívánt helyen. Ezt a kérdést Babinski tüzetesen megvizsgálta. Kiderítette, hogy a hisztérikák, kik csakugyan hajlamosak a rajongásra s azt óhajtják, hogy a hipnotizáló akarata teliesedjék, ezeket a sebeket maguk idézik elő, amint tagjaikat az ágyvedőjéihez dörszölik, de miután szigoru orvosi fölfigyelet alatt vannak, a sebek többé nem mutatkoznak.

Az orvos bíráló cikkében közöl egy jelenetet, mely egy tipikus hipnózist ír le. Szereplői Bahys ideg orvos és Adél kiasszony.

Bahys: Parancsolom, aludjék. (Szünet, Adél lezdrá szemét.)

Bahys: Alszik, kisasszony?

Adél (szemét fölnyitja és elkacagja magát): Persze, hogy nem alszom.

(A hókuszszókuszt az orvos uira kezdi.)

Bahys: Mélyen fog aludni, nagyon mélyen, sokkal mélyebben, mint bármikor. (Harsogó hangon.) Aludjék.

(Adél feje remeg, keze, karia, mellette szintén, mélyet sóhajt és hátradól egy karosszékekben, teliesen mozdulatlanul.)

Bahys: Kisasszony, hall engem?

Adél (gyenge és látvolos hangon): Hallom.

Bahys: Ki vagyok?

Adél: Bahys doktor. (Nem nagy-szerű, hogy eltalálta?)

Bahys: Keljen fel. Izma! oly kemények lesznek mint az acél. (A doktor a leányt két egymástól távol levő székre lekteti.) Most pedig oly puha lesz, mint a csiga. (Adél erre összeomlik, az orvos fölsegíti.) Mikor fölbred, a mellén keresztbefonja karját, mint Napoleon... A leány csakugyan megcsámálja ezeket a műveleteket, de a cikkíró helvesen kérdezi, hogy mi ebben a csoda, hogy lehet ellenőrizni, vajon nem esai-e a hipnotizált. Semmi kézzelfogható bizonyíték nincs a hipnózis igaz voltára. Többnyire négy eset van: A hipnotizált kielenti: 1. hogy egyáltalán nem aludt, 2. hogy egészen ébren aludt, 3. hogy nem tudta, vajon alszik-e, 4. hogy csak mondta, hogy alszik, mert ezzel örömet akart okozni szegény orvosnak, vagy mert félt tőle. Ezért ma már egyetlen komoly párisi orvos sem hipnotizál. Műtéteknél sem alkalmazzák, mert haszontalannak bizonyvut. (Még a vasuti rablók sem hisznek benne s inkább kloroformmal dolgoznak.)

Az emberiség azonban jóhiszemű volt mindig. Ma is az. Csak így történhetett, hogy a hipnózisról szóló komédia, mely társasjátéknak talán nem egészen unalmas bevonult a tudományba.

A végső következtetést Dupré mondja ki, aki az amsterdami nemzetközi gyülekezeten ezekbe a tömör szavakba foglalja a hipnózisról való véleményét:

— A hipnotizált és a hipnotizáló egy elválaszthatatlan kórtani csoportot alkot, melyben az elemorvos számára nem a — hipnotizált a leg-érdekesebb...

KISEBBSÉGI ÉLET

A csehszlovák Baedeker, amelyet most adott ki a napokban egy prágai lapismertető vállalat, igen érdekes dokumentumokat szolgáltat arra nézve, hogy a túlzó sovinizmus milyen vak fanatizmussal próbál célt érni. Az új prágai Baedeker, amely ismerteti Csehszlovákia természeti szépségeit és üdülőhelyeit, például ilyeneket ír Spindlermühle és Sankpeter, német községekről: »Még németek ugyan, de ez nem ok arra, hogy az ilyen szép helyeket a cseh turista elkerülje. Sőt az a kötelessége, hogy ide ellátogasson s méltósággal és ami a fő, olyan önérzettel lépjen fel, mint az angolok Indiában. Ezeknek a vidékeknek ugyanis el kell cseschedniük«. Hasonló megjegyzésekkel vezeti be a szlovenszói magyar városok ismertetését is. Kassáról ezt olvassuk a Baedekerben: »Érdekes, szép fekvésű vidékén sok a magyar, akiket a hatóságoknak már sikerült megszelídíteni«.

Jókai-ünnepélyt rendeztek a brassóme gyei magyarok Hosszúfalván. Az ünnepélyen, amelyen a magyarokon kívül románok is szép számban jelentek meg, Jókai életét, egyéniségét, írói kiválóságait Nikodémus Károly hosszúfalusi evangélikus lelkész méltatta. A beszéd után mindenki a program következő számát várta, amikor egész váratlan föllépett a dobogóra Simfion Octavian román lelkész és rövid beszédben a román nép nevében hódolt a magyar író emlékének. Az összegyűlt magyar közönség a román lelkész szavait lelkesen megtapsolta.

Az új román igazságügyi törvény amely most lépett életbe, fejetetejére állította az erdélyi jogszolgáltatást, amelyet eddig is csak a speciális erdélyi tradíciók tartottak hivatása magaslatán. Hogy az új törvény milyen tökéletes jogügyi zavart teremtett Erdélyben, ez kitűnik az alábbi nyilatkozatból, amelyet Várady Aurél dr., Erdély egyik legkitűnőbb jogásza tett egyik kolozsvári lap munkatársa előtt.

— Egyenesen megdöbbenést keltett jogász körökben az új bírói szervezeti törvény alkalmazása. A törvény legáltalánosabb érdekű intézkedése szerint mielőtt tárgyalásra bocsátanák az egyes ügyeket, azokat kisorsolják a bíróság tagjai között, azaz minden ügy sorszáma szerint kapja meg az ítélezésre jogosult bíróját. Ez nem jelent mást, mint azt, hogy az egész igazságszolgáltatás alapja a sorsjáték lesz... Hogy miért kellett ezt így csinálni? Erre a kérdésre nagyon megoszlanak a feleletek. Legtöbben azt hiszik, hogy igazságügyi kormányzatunk ezzel a korrupció elterjedését kívánta megakadályozni. Tényleg, a törvény olyan tendenciát látszik belevenni a jogakörlatba, hogy az ügyvéd ne vesztegethesse meg azt a bírót, aki az év elején megállapított ügymenet szerint pöreibe ítélezni fog. Az érvénybe lépő rendszer szerint a tárgyalás reggelén sem az ügyvéd nem tudja még, hogy melyik bíró elé kerül, viszont még magának a bírónak sincs sejtése, hogy milyen pöranyag kerül az asztalára. Így ez a törvény annál a gyanúnál fogva, amelyből fakad, mélysegesen alássa a bírói tekintélyt, hiszen az új törvény szörnyű gyanúsítás alá helyezi az egész bírói státust, másfelől azonban homlok-egyenest ellenkezik ez az újítás az igazságügyi reform bevallott céljával, az igazságszolgáltatás gyorsításával és egyszerűsítésével.

Az erdélyi magyar tisztviselők sorsáról nyilatkozott a Brassói Lapoknak Pop György román politikus. »Az a tény, — mondotta — hogy az imperium átvételekor a magyar tisztviselők nem tettek hűségesküvet annak az államnak, amelynek fiaivá lettek, nagy hiba volt. De emberi szempontból, magasabb pszichológiai szempontból, ez a hiba érthető volt. A román államnak azonban maga-

sabb érdeke követelte, hogy minden érzelmi szemponton túl, mindenekelőtt biztosítsa az új román állam szervezését és működését. Az én véleményem szerint később vissza kellett volna venni azokat a magyar tisztviselőket, akik hajlandók voltak letenni a hűségesküvet és akik ellen magasabb állami biztonsági szempontból kifogást emelni nem lehetett. Ezekkel

szemben a magasabb humánus szempontoknak kellett volna érvényesülnie. A román nyelv ismeretével nem bíró tisztviselőkkel enyhébben kellett volna bánni, különösen, ami a Székelyföldet illeti, mivel ott a lakosság túlnyomó része magyar anyanyelvű és a román nyelv használata bizonyos helyi szolgálatok tételére nem föltétlenül szükséges«.

Ki buktatta meg a Davidovics-kormányt?

A Vreme az ellenzéki blokk bukásának okáról

Beogradból jelentik: A *Vreme* pénteki esti lapja rendkívül érdekes intimításokat közöl a Davidovics-kormány bukásáról. A lap szerint, amikor a Davidovics-kormány helyzete megrendült, Petrovics Nasztáz a királyi palotába ment és kihallgatása alkalmából a következőket mondotta Alekszandar királynak:

— *Radics legutóbbi beszédéből azt látom, felséges uram, hogy engedniük kell a horvátoknak. Radics erős, ki kell vele egyezni.*

A király erre azt válaszolta Petrovicsnak:

— *Radics államellenes beszéde után világos, hogy végleg meg kell szakítani minden tárgyalást.*

Davidovics, mikor értesült a király kijelentéséről, nyomban audienciára jelent-

kezett, Radics szerepét azonban neki sem sikerült a király előtt megnyugtatóan megvilágítani. Különösen a horvát parasztpártnak Moszkvához való viszonyát nem tudta az udvarnál úgy beállítani, hogy az a király aggodalmait eloszlatja volna. De az utolsó lökést *Marinkovics* adta a kormánybukáshoz, akihez Öfelsége egy ízben a következő kérdést intézte:

— *Tudja-e garantálni a Davidovics-kormány az ország teljes biztonságát?*

A volt külügyminiszter rövid gondolkodás után így válaszolt:

— *Nem tudja.*

A kocka el volt vetve. A király előtt világos volt, hogy a *Davidovics-kormány* gyengesége komoly veszedelemmel fenyeget és ezért visszahívta a kabinet élére Pasicsot.

A nagyhatalmak Olaszország kizárásával akarják megkötni a garancia-paktumot

Angol terv szerint Olaszországnak külön biztonsági szerződést kell kötni

Párisból jelentik: A péntek reggeli párisi lapok foglalkoznak a német garancia-paktum kérdésében várható francia válasszal és megállapítják, hogy a francia és angol álláspont között az eltérések már egészen csekélyek és minden megvan arra, hogy Genfben Chamberlain és Briand között létrejön a teljes megegyezés, úgy, hogy a francia válaszjegyzék a jövő hét folyamán már el is készül.

London és Páris között egyeb-

ként nagyfontosságú tervről folyó tanácskozások. Anglia ugyanis azt kívánja, hogy a garancia-paktumot csak Anglia, Franciaország, Belgium és Németország között kössék meg és így a garancia-paktumba ne vonják be Olaszországot, hanem Olaszország kössön külön garancia-paktumot Németországgal, Ausztriával és Csehszlovákiával és ebbe a biztonsági szerződésbe később bevonhatnák a többi érdekelt államokat is.

Szakadás előtt a horvát parasztklub

Sulyos ellentétek a Radics-párt és a Zajednica között

Zagrebből jelentik: A horvát képviselők két tábora között már régebben támadt feszültség nyílt viszályvá fejlődött ki. A Zajednicához tartozó képviselők és maga a Radics-párt egyrésze is elégedetlenek Radics Pavleval, a párt elnökével, aki még képviselő társait sem tájékoztatja tárgyalásairól és véleményük szerint tulságosan alázatosan viselkedik Pasicsékkal szemben. Ez az elégedetlen csoport különben sem híve a radikálisokkal való megegyezésnek.

A két tábor közötti nyílt viszály kitörésére alkalmasat adott Dom cikke, amelyet Herczeg Rudolf írt. Herczeg fegyelemre inti a zügelő képviselőket, hangsúlyozza, hogy a Zajednica a Radics-párttal együtt ment a választásokba és képviselőit, mint a Radics-párt képviselőit választották meg.

A Dom cikkére a Zajednica hivatalos lapja a *Hrvat* pénteki számában »Pro domo« című vezércikkében válaszol, amelyben többek közt a következőket írja:

— A horvát Zajednica a választásokon nem vett részt mint külön, hanem képviselőit mint horvát köztársasági paraszt-képviselőket választották meg. Mint ilyenek lép-

tek be a horvát parasztklubba és nem lettek hűtlenek programjukhoz. Ebből világos, hogy milyen a Zajednica képviselőinek a helyzete ma a parlamentben és magában a horvát parasztklubban. Ha mi a szerbekkel való megegyezésről beszélünk, ez alatt a szerbek, horvátok és szlovének megegyezését értjük. Ujabbán azonban a megegyezésnek ezt az értelmét ki akarják csavarni, mert a megegyezés alatt a pártközi átcsoportosítás tervét értik a radikálisok és a Radics-párt között. Természetes, hogy az egyezmény lényének ilyen különböző felfogása egészen eltérő konzekvenciákra vezet. Politikai körökben a cikk tartalmából igazolva látják azt a feltevést, hogy a Radics Pavle vezetésével álló horvát parasztpárt többsége, valamint a Zajednica és a hozzá közelálló néhány Radics-párti képviselő között sulyos ellentétek vannak. Lorkovics Iván a Zajednica elnöke két napot Zagrebben töltött és ezalatt híveivel tanácskozott a helyzetről. Azt hiszik, hogy szakadásra fog sor kerülni a horvát parasztklubban, hogy azonban a két szétváló tábornak milyenek lesznek az erőviszonyai, azt ma még nem lehet tudni.

A Stinnes-koncert fizetési zavarokkal küzd

A német nagybankok megszüntetik a vállalatok egyrészét

Berlinből jelentik: Már *Stinnes* Hugó halála után néhány nappal élénken foglalkoztatta a gazdasági köröket az a hír, hogy *Stinnes örökösei nem tudják a hatalmas méretű vállalatokat megfelelően irányítani és nincs is meg közöttük a szükséges egyetértés. Ezeknek a híreknek következtében a nagybankok is szűkmarkukban kezdték kezelni a Stinnes-koncert vállalatait, sőt egyes bankok megvonták a Stinnes-háztól a forgatókölt. Az utóbbi hetekben bizonyossá vált, hogy a Stinnes-koncert fizetési zavarokkal küzd és ezért a Stinnes-vállalatok szanálása érdekében a német birodalmi bank elnöke csütörtök délutánra értekezletet hívott egybe.*

Ez az értekezlet nemcsak német közgazdasági körökben, hanem — mint Párisból jelentik — a párisi tőzsdén is nagy nyugtalanságot kelt. Az a vélemény, hogy ez a szanálási értekezlet a legjobb bizonyossága annak, hogy a Stinnes-ház sürgős pénzügyi támogatásra szorul és a koncert csak a háború utáni inflációnak és a konjunkturának köszönhetette nagy fellendülését. A koncert vezetése most Stinnes örököseinek kezéből a nagybankokra száll át és kétségtelennek látszik, hogy a bankok a Stinnes-vállalatok egy részét megszüntetik. Párisi pénzügyi körökben százhuszmillió aranymárkára becsülik a Stinnes-koncert tartozásait.

Dr. Radics Lázár Suboticán

Az igazságügyi államtitkár tanácskozása a bírákkal és ügyvédekkel

Radics Lázár dr. igazságügyminiszteri államtitkár, a B. B. B. ügyosztály igazságügyi főnöke vajdasági körutján pénteken délután Suboticára érkezett. Az állomásen Pavlovics István törvényszéki elnök fogadta az államtitkárt.

Délután négy órakor a törvényszéki és járásbírói bírák és jegyzők összegyülekeztek a törvényszéki palota 51. számú termében, ahol megjelent Radics Lázár dr. államtitkár, Pavlovics István törvényszéki elnök kíséretében. Az államtitkár egy óra hosszat tanácskozott a bírákkal. Délután öt órakor az államtitkár a suboticiai ügyvédi kar tagjait és az ügyvédjelölteket fogadta.

Az ügyvédekkel folytatott megbeszélés keretében szóba került a bíróságnál levő nagymérvű restancia, aminek a bíróhiány az oka. A békeidőben például a suboticiai járásbíróiságon nyolc bíró működött, míg most a megszorított munkát három bíró végzi. Az államtitkár kijelentette, hogy már a legközelebbi időben szaporítják a járásbíróiságon a bírák számát.

Az ügyvédek rámutattak arra, hogy a kezelőszemélyzet is kevés és azt is szaporítani kell. Egyes felszólalók sérelmezték, hogy a járásbíróiságnál néha három-négy, sőt öt évig is hevernek ügyek elintézetlenül. Beszéltek a telekkönyvi ügyvitelről és kifejtették, hogy a legnagyobb jóindulat mellett sem folytathat olyan munka, amilyenre a közönség érdekében szükség lenne.

Az elhangzott panaszokra és sérelmekre Radics államtitkár behatóan reflektált. A főbb bajokon — mondotta — csak létszámemeléssel lehet segíteni. Emelni kell a bírák és a kezelőszemélyzet létszámát. A bírák anyagi helyzetét is javítani kell.

Tárgyalták az ügyvédjelölteket sérelmeit is, és az államtitkár kilátásba helyezte a sérelmek orvoslását.

Radics államtitkár szombaton folytatja a törvényszék ügyvitelének szemlélését, valamint meglátogatja az ügyészséget és az ügyészségi fogházat is.

Az államtitkár vasárnapig marad Suboticán.

Hajléktalan a suboticei lakásbiróság

Az új lakásbiróság azonnal megkezdte működését

A szociálpolitikai miniszteriumtól — mint a *Bácsmegyei Napló* már jelentette — csütörtökön délben érkezett meg táviratilag a városhoz az új suboticei lakásbiróság elnöke, dr. *Vasziljevics* Ljuba államügyész, helyettese *Boski* Ivo járásbíró, szavazóbirái *Gyorgyevics* Jovan és *Pilics* György bírák, helyetteseik pedig dr. *Diamant* Ernő bíró és *Taszics* Alexandar vizsgálóbíró lettek.

A lakásbiróság elnöke, dr. *Vasziljevics* Ljuba államügyész — mint már jelentettük — szabadságon van és csak néhány nap múlva érkezik haza. A polgármesteri hivatal azonban már pénteken kikézbizosította az érdekelt bíráknak a kinevezési okmányt, miután a lakástörvény értelmében a lakásbiróságnak sürgősen meg kell alakulnia. Így valószínűleg a görögkeleti pünkösöd után, a jövő hét elején már összeül a lakásbiróság és átveszi az ügyeket a régi lakásbiróaktól.

Rengeteg akta vár elintézésre a régi lakásbiróság megszűnése óta és így az új lakásbiróságnak minél sürgősebben meg kell kezdenie működését, azonban egyelőre súlyos nehézséget okoz, hogy a város nem tudja elhelyezni a lakásbiróságot. Az eredeti terv szerint a lakásbiróságot a városháza második emeletén a gyermekvédelmi hivatal volt helyiségében akarták elhelyezni, de ez a hivatal nem hajlandó átadni helyiségét, bár rendelkezésre áll a Nagy Ferenc telepen megvett új háza. Amíg a város és a szociálpolitikai miniszterium a rendelt gyermekvédelmi osztály között ez a konfliktus nem nyer elintézészt, addig a lakásbiróság elhelyezése nagy nehézségekbe ütközik, mert a régi lakásbiróhivatal szűk helyiségei nem alkalmasak a lakásbiróság céljaira.

Az új lakásbiróság hivatalnokait a lakástörvény értelmében a város tartozik rendelkezésre bocsátani és a városi tanács már is megfelelő számú személyzetet osztott be a lakásbiróság mellé.

Apró bűnök

Tárgyalások a noviszadi felebbviteli bíróságon és a semmitőszéken

A múlt év telén *Dasovics* István sisaki hamis kártyás működési területét Noviszadra helyezte át, mert úgy halotta, hogy Noviszadon jó partnereket akadhat.

Dasovics a Szlávnics-féle vendéglőben tütötte fel tanyáját és *Sztrajko* Milán kocsmáros tudtával kivetette csapjait a kiszemelt áldozatok után. Éjszakánként huszonegyest és ferblit játszottak, míg a rendőrség meg nem zavarta őket. *Dasovics*nak jól mehetett a sorsa, mert letartóztatásakor 8000 dinár találtak nála. A noviszadi járásbiróság 1924 február 27-én *Dasovics*ot két havi fogságra és 200 dinár pénzbírságra, *Sztrajkov* Milánt egy havi fogságra és 100 dinár pénzbírságra ítélte.

A noviszadi törvényszék múlt évi október 31-én az új felebbviteli bíróság pénteken helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

Jovanovics T. Milán noviszadi kaszinó-készítő Jugoszláviában szabadalmaztatta saját találmányt szeszégető katlanját. *Gyukics* Vojiszlav noviszadi kaszinó-készítő hasonló katlant készített és ebben *Jovanovics* saját szabadalmára ismert. A noviszadi járásbiróság 1922 szeptember 20-án 1500 dinár kártérítést ítél meg *Jovanovics*nak. 1923 május 5-én a noviszadi törvényszék és pénteken a tábla is helybenhagyta az ítéletet.

Szedlak Béla suboticei postaszófia 1923 október 15-én egy 23.438 dinárt tartalmazó pénzeslevelet lopott és 1923

november 1-én *Raffai* Juliskán erőszakot követett el. A suboticei törvényszék 1924 április 10-én mindkét bűncselekményért három évi fogságra és öt évi hivatalvesztésre ítélte. A felebbviteli bíróság 1925 március 26-án az erőszak vádját alól felmentette és csak lopás miatt ítélte el két évi fogságra. A noviszadi semmitőszék a beadott semmitőszégi panaszt pénteken elutasította.

Stojkovic Milán velükiszedései er-

dőör 1924 március 25-én *Markovác*on, ahol alkalmazva volt, megengedte, hogy csempészek az erdőből 44.470 dinár értékű fát döntsenek ki és csempésszenek át a szomszédos Romániába. A belkerkvi törvényszék egy évi fogságra és öt évi hivatalvesztésre ítélte. A noviszadi tábla 1924 október 11-én helybenhagyta az ítéletet. A noviszadi semmitőszék az ítélet ellen beadott semmitőszégi panaszokat elutasította és így az jogerőssé vált.

Jugoszláviai zarándokok a pápa előtt A horvát katolikusok ajándéka

Megírta a *Bácsmegyei Napló*, hogy a suboticei zarándokok, akik a szent évre Rómába zarándokoltak, szombaton este érkeznek haza. A szombati különvonat hozza a zarándokok utolsó turnusát, vasárnap valamennyi vajdasági zarándok otthon lesz lakóhelyén. A horvát és szlovén zarándokok, akik előbb indultak el Rómába, már haza is értek. Valamennyi zarándok az utazás során tanasztaltakkal és az ellátással teljesen meg van elégedve.

A jugoszláviai főpapok június 7-ikén érkeznek vissza Rómából Zagrebba. Rómában szombaton még a jugoszláviai főpapok tanácskozást tartanak s ugyancsak érkeztetők lesz Zagrebban is.

A jugoszláviai zarándokok közül különösen a horvátországi zarándokok fogadtatása volt ünnepélyes. A horvát katolicizmus az idén szintén jubilál, megünnepli az ezer éves évfordulóját annak, hogy Horvátország felvette a katolikus hitet. A pápa pünkösöd vasárnap délben külön fogadta a horvát zarándokokat.

A vatikán kihallgatási termében 1000 horvát zarándok jelent meg. Mikor a pápa a terembe lépett, dr. *Bauer* zagrebi bíboros érsek üdvözölte és átnyújtotta öszentségének a horvát katolikusok ajándékát, egy arany kelyhet. A művészi kelyhet *Kerdes* horvát szobrász készítette, aki szintén jelen volt a pápai fogadtatásnál. A pápa háromnegyed óras olasz beszédben köszönte meg a horvát katolikusok hódolatát, öszentsége beszédét dr. *Mileta* sibenikói püspök fordította le horvátulra. A pápa beszédében szerencsét kívánt a horvátoknak az ezer esztendősi jubileumhoz. A zarándokok több egyházi dalt adtak elő. A fogadtatás három óra hosszat tartott.

Ugyanaznap délután 6 órakor dr. *Smodlaka*, a S. H. S. királyság vatikáni követe ebédet adott, amelyen *Gaspari* és *Hercier* bíbornokok és a pápai udvar több funkcionáriusa is részt vett s jelen volt azon dr. *Janjics* Voja volt vallásügyi miniszter is s a beogradi, sebenicói, ljubljanai egyházfők.

A budai remete

Beszélgetés Szabó Dezsővel

Budapest, június.

A szegeedi epizód lezajlása után ismét Budára huzódott vissza *Szabó Dezső*, ez a furcsa életű, mindenkitől félreértett magyar író. Nem érintkezik írókkal és irodalmi körökkel, nem ismeri és nem is akarja megismerni a magyar irodalom utolsó évtizedének termését. Interjúra jelentkező pesti újságíróval a világról sem áll szóba.

— Mint a gyeheña tüzetől, úgy rettegek az újságíróktól — kezdte el beszélgetését a budai Philadelphia-kávéházban reggel nyolc órakor a kávéja mellett. — Minden nyilatkozatomat elferdítik. Mogyorva, zárkózott, tulnyers embernek állítanak föl a publikum csodálkozására főtartott kirakatokba. Hát én kérem minden reggel kilenc után kísértálok a Buda körüli falvakba, ott csatangolok késő estig. Képzeld, milyen terhet jelentene, ha én ezalatt folyton az embereket gyűlölném. Tény, hogy sokat szenvedek. Irtozatos strapa nekem magyarnak lenni, viselni külföldön és magányos szobámban és a pomázi hegyek éneklő madarai előtt a magyar fajvédelmek nevezett svindliszövegetek erkölcsi ódiáját.

Mosolyogva mondta ezt *Szabó Dezső*, egy érintetlen lelkű gyermek rajongó hitével.

— A *Bácsmegyei Napló*t nagyrabecsülöm, kulturumkáját igen értékesnek tartom. Ennek a lapnak, amely az ön személyén át, látogatásával megtisztelt, szívesen és készséggel szólok meg.

«Tenger és temető» és valami ami még titok

Új könyvem, a «Tenger és temető» az ősszel kerül kiadásra és minden valószínűség szerint ide sorozom be tízenegy már megírt elbeszélésemet. Lapoknak nem adom el őket. Az írásaimat ezután árfolyam szerint értékesítem. Nekem két millió kell egy elbeszélésemért, mert ki-

számítottam, hogy kőműves is keresenynyt. Egész természetes tehát, hogy az én építésem nem lehet kevesebb értékű. Nagyon szeretném, ha az olvasóközönség tudomásul venné, hogy én nem vagyok író. Nekem nem célom az írás. Ha holnap diktátor lennék, vagy földesúr, vagy suszter, épenugy lezogatnám fölgülemlett erőmet. A körülmények úgy alakultak, hogy írnom kellett. Ebben megerősít az is, hogy nincs ma egyetlen ember sem, aki annyira izolálva volna, mint én. Most faluba készülök, magyar kálminták közé, hogy befejezzem nagy regényemet. Ez a könyv sitergő bomba lesz, robbanó forradalom. Címe, témája még titok. Meglepetésnek tartom. Talán sikerülni fog elérni vele, hogy mindenféle «izmus» ember végérvényesen bélpoklosnak kiáltson ki.

Inspekción az örök magyar éjszakában

Amikor «Jaja» című kötetem megjelent, megmozdultak komolyan a svábok. Nem a hasonló névre hallgató szimpatikus bogárcák. Azok a csunya és undorkeltő csuszó-mászók, akiket kiskorcsnákban magyarrá vedlesztett a munkakerülés.

— *Szabó Dezső*t le kell szurni — öklendezték háteken keresztül. És valóban három hétig ott inspekciónak az éjszakában, az örök magyar éjszakában, az alagút budai oldalán. Még eddig nem szurtak le.

Ezzel szemben némi elégtételül szolgált, amit a nemzetől kaptam. Az egyedüli különben, amit adtak. Két évi börtönbüntetéselem elengedésével egy nagy csapástól szabadítottak meg. Akiben annyira él a szabadság szeretete, arra kimondhatatlan hatással lett volna ez a két esztendő.

Szegeden gyönyörű napokat töltöttem. Meghívások, csokrok, autogramért jelentkezők százaai hullottak felém. Meghívásokat elvből nem fogadtam el, egyéb-

ként mindenkinek rendelkezésére álltam. *Juhász Gyula* itt egészen közel jutott hozzám. *Juhász* egyszer csunyán megtámadott. Évekkel ezelőtt. Erre én hallatlanul és ösztönös földiesértem. Gyula pár nap múlva mindent visszavont. Részlet a dolgot. Szegeden alkalmam volt megfigyelni ezt a valóságos értéket, akit két millióért hallatlanul kizsákmányolnak. Itt jut eszembe, hogy van egy emberem, aki igazán őszinte hozzám. *Móricz Zsiga*. Ő nyíltan megmondta, hogy nem szeret. Ő egyedül mondta ezt meg. Nyíltan és becsületesen.

Szabó Dezső egyetlen hibája

— Most itt vagyok még Budán, holnap talán már nem. A dunántúli Sümeg a Mekkám, ahol mindig tudtam dolgozni és ahol az utolsó tíz évben egyedül éreztem otthon magamat. *Mesterházy* Károly vendégszerető, hamisítatlan ösiségű magyar portáján. Itt testvérlevegőt kapok. Itt született meg többek közt a «Csodálatos élet» is.

Foglalkozom újra folyóiratom megindításának tervével. Miskolcon adnám ki, esetleg, ha lehet, Kolozsváron, de semmiesetre sem Pesten. Az új írókat nem olvasom. Sok régit sem. Nincs türelmem hozzá. Erről nem tehetek. Vannak írók, mint *Surányi* például, akitől egyetlen sort nem ismerek. *Herczeg* Ferenc könyveiben eddig tízenyolc sorig tudtam eljutni.

— Irja meg kérem, hogy *Szabó Dezső* nem bogaras, nem különöc. *Szabó Dezső*nek egyetlen hibája van: nagyon hü. Ez kell neki a munkához, mint a levegő.

Szabó Dezső fizetett, föllállt, nagyon szívélyesen elbucszott, zsebre dugott a sarki péknél négy darab sóskiflit és fütyörészve nekivágott a Naphegynek.

Mesterházy Ambrus

A rumai vérengzés

Két emberélet másfél hold földért

A rumai határban, — mint annak idején már megirtuk, — néhány nappal ezelőtt *Bojics* Mita földműves porvesztés után agyonölte szomszédját, *Kunek* János földművest és ennek jogi képviselőjét, dr. *Miler* György zemuni ügyvédet, akik mindketten meghaltak. A gyilkosság előzményeiről most a következőket jelentik:

*Bojics*nak egy határsértési pörből kifolyóan másfél hold földért bírói ítélet alapján át kellett engednie szomszédja, *Kunek* János számára, ezenfelül a bíróság ezeröttszáz dinár perköltség kifizetésében is elmarasztalta.

A kritikus napon a bírói bizottsággal *Kunek* és dr. *Miler* ügyvéd is megjelentek a vitás szántóföldön és a tárgyalás során a porvesztés *Bojics* vitába keveredett az ügyvédél. Rövid vitaközlés után *Bojics* egyszerre kocsijához ment, onnan egy vadászfegyvert vett magához és a bíróság jelenlétében rálőtt *Kunekre*, akik azonban holtan esett össze. Ezután dr. *Miler* fogta fegyverét. Az ügyvéd menekülni próbált, de hibás lába ebben megakadályozta és *Bojics* hamarosan utolérte. *Miler* dr. kétségbeesetten kérte *Bojics*ot, hogy ne bánja, inkább elengedje irtozását, de ez bősztelen kiáltotta.

— Miattad vezettem el a pört, miattad löttem agyon a svábot, neked is meg kell halnod!

A következő pillanatban elsütötte a fegyvert és a golyó az ügyvédet is halálosan találta. A gyilkos ezután nyugodtan kocsiára ült, hazament, otthon megborotválkozott, ünneplős ruhájába öltözött és önként jelentkezett a csendőrségen, ahol letartóztatták.

Gummi fűzők 350 — dinártól
Haskó és Gradhalter
orvosi rendelésre.
Hasfűző, Gyomorszorító, Melltartó
Régi időkét divatosra átalakított.
Virág Leontin Aleksandrova ulica 11

Dalos ünnep Noviszadon

Pribicevics Szvetozár a Neven zászlószentelési ünnepén

Novisad egyik legrégebbi dalegylete, a Neven-dalárda vasárnap ünnepi fennállásának 25 éves jubileumát. A jubileumi ünnepeket zászlószenteléssel kapcsolja össze a dalegyület és az ünnepségre Novisadra érkezik Pribicevics Szvetozár közoktatásügyi miniszter is, aki az ünnepség fővédnöke. A Neven jubileuma alkalmából az ország több dalárdája érkezik Novisadra, így hogy vasárnap és hétfőn országos jellegű dalárda-verseny színhelye lesz a város.

Az ünnepek műsora a következő: Szombaton délelőtt elhunyt tagjainak lelkiüdvéért a püspöki templomban gyászistentiszteletet tart a Neven, délután 4 órakor a vasúti állomáson a vendégeket ünnepélyesen fogadják, este 11 órakor szereznek a zászlóanya, Dungszerzki Gedeonné lakása előtt, amelyen a vendégdalárdák részt vesznek. Vasárnap reggel felvonás Pribicevics Szvetozár lakása előtt, amelyenmenettel együtt a városházára megy, amelynek nagytermében folyik le a Neven díszközgyűlése, 11 órakor templomi hálaadó istentisztelet, s a templom udvarában zászlószentelés. Délután 2 órakor közös ebéd a lövőpályán, s ezt követően a népiünnepély. Hétfőn a „Napred“ hajón kirándulás Kamenicára, ahol megkoszorúzzák az ottani Jován Jovanovics sírját, délután hajóséta Karlócára és vissza.

Az ünnepeken a jubiláló egyesületen kívül a következő dalárdák vesznek részt: Szerb dalegyület Ruma, Granicsár dalegyület Sobotica, Szerb dalegyület Mitrovica, Javor dalegyület Vukovár, Szerb iparos és kulturalegyület Pancsevo, Önkéntes tűzoltóegyesület Kragujevac, Lira dalegyület Dalja, Glasbena Matica, Novisadi zeneegylet, Jugendkhor német dalegyület Novisad, Református dalegyület Novisad, Szerb iparos dalegyület Sombor, Dal- és zeneegylet Skoplje, Szerb dalegyület Staribecsej.

Jugoszláv-román tárgyalások

a Vaskapu szabályozásáról

Osztrák panasz a Népszövetségnek a jugoszláv vízügyi és vámhatóságok ellen

Beogradból jelentik: *Nincsićs* külügyminiszter pénteken délelőtt fogadta a külügyminisztériumban a román delegációt, amely a *Vaskapu szabályozásának* kérdésében fog tárgyalni Jugoszláviával. A román delegáció tagjai *Sziladon* román külügyi államtitkár, *Concescu* román állami delegált a nemzetközi Duna-bizottságban és *Zarifopul* külügyminiszteri titkár, volt beogradi román wivő. *Nincsićs* külügyminiszter bemutatta a jugoszláv delegáció tagjait: dr. *Jovanovics* Vasza képviselőt és dr. *Villánt*, a nemzetközi Duna-bizottság jugoszláv delegátusát a román delegációnak.

A bizottság délután meg is tartotta már első ülését. A tanácskozások célja megegyezést létrehozni Jugoszlávia és Románia között egy tervre nézve, amit a Duna-bizottság elé terjesztenének, miután a Vaskapu szabályozásáról Jugoszlávia, Románia és a nemzetközi Duna-bizottság dönt együttesen, tekintve, hogy a keszkerződés értelmében a Vaskapu szabályozása a nemzetközi Duna-bizottság hatáskörébe tartozik.

Jugoszláviát annál közelebről érdekli a Vaskapu szabályozásának a kérdése, mert a vaskapui építmények legnagyobb része jugoszláv területen fekszik.

A tárgyalásokkal kapcsolatban sok szó esik arról is, hogy *Sommerwell* népszövetségi delegátus jugo-

szláviai útja nagy idegességet keltett hivatalos körökben, mint a sajtóban is, miután *Sommerwell* kérdéseiből és informálódásából azt a tendenciát látják, hogy *meg akarja állapítani, mennyiben jogosultak egyes dunai államoknak, különösen Ausztriának panaszai a jugoszláv vízügyi és vámhatóságok ellen.*

Ebben a vizsgálatban *beavatkozást látnak az ország szuverén jogaira* és tiltakoznak az ellen, hogy a népszövetségen keresztül az osz-

A nagyhatalmak együttesen lépnek fel Kína ellen

Anglia flottát von össze Sanghai előtt

Londonból jelentik: A Sanghaiból érkező újabb hírek szerint *a kínai forrongás egyre terjed és a helyzet mind komolyabbá, lesz.* Az angol kormány ezért hivatalosan közli, hogy *flottát von össze Sanghai előtt.* Anglia, Franciaország, Olaszország, az Egyesült-Államok és Japán között eddig még nem jött létre semmiféle megegyezés, azonban a tárgyalások már megindultak, hogy *a nagyhatalmak együttesen lépjenek fel Kína ellen,* ha a kínai kormány nem tudja a rendet helyreállítani.

Nagy meglepetést kelt, hogy *a pekingsi orosz követ a szovjetkormány nevében részvétét fejezte ki a kínai kormánytól a forrongások során az idegen rendőrség fegyverrel elcsúszott kínaiak haláláért.* A kínaiak idegenellenes mozgalmát ál-

trák *hajtársaságoknak jugoszláv részről* nem ismert követeléseire érdekében történjék valami. Beogradban féltékenyen örködnek azon, hogy a jugoszláv belvizeken az ország szuverénjogai fenntartassanak, mert egyes külföldi államok megkísérelték, hogy a Száván és különösen a Péter király-csatornán is a dunai egyezményhez hasonló nemzetközi najózást vezessenek be, ami erős konkurrenciát jelentene a jugoszláv hajózási társaságoknak.

talában *szovjetügynökök szítják és moszkvai pénzzel támogatják.* A bolsevik agitátorok arra izgatják a kínaiakat, hogy *éheztessek ki az idegeneket.*

Különösen veszélyes a helyzet Kínának azokban a nagyobb városokban, ahol *nincsen idegen helyőrség,* mert itt az idegen állampolgárok minden oltalom nélkül vannak. Sanghaiban éjjel-nappal angol páncélautók cirkálnak és az idegen katonaságnak parancsa van arra, hogy *felszólítás nélkül löjjen a zavargókra.*

A japán kormány jegyzéket intézett a kínai kormányhoz, amelyben közölte, hogy kész rendelkezésre bocsátani nagyobb haderőt a lázadás leverésére, ha a maga erejéből nem tudná megfékezni a lázadókat.

Ujabb nyomozás indul meg Somogyi és Bacsó gyilkosai után

A magyar kormány meg akarja torolni a nyomdászsztrájkot A legitimisták nem azonosítják magukat Beniczkyvel

Vihar a nemzetgyűlésen

Budapestről jelentik: Ugy a kormányt, mint a politikai köröket erősen foglalkoztatják még *Beniczky Ödön* vallomásának fejleményei. A kormány, ugy látszik, *teljes erővel el van szánva arra, hogy további bonyodalmaknak elejét vegye és minden ellenzéki akciót letörjön.* Ennek tulajdonítható, hogy *a belügyminiszter retorzióra határozta el magát a csütörtöki nyomdászsztrájk szervezőivel szemben* és vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, hogy a szociáldemokrata-párt utasította-e a szakszervezetet a sztrájkra.

Egyes hírek szerint a bűnpalástolás gyanújának elhárítása végett *a kormány elhatározta, hogy a katonai bírósági eljárást újból megindítja Somogyi és Bacsó meggyilkolása ügyében* azok ellen, akiket a gyilkossággal már régebben is gyanúsítottak. Ugy tudják, hogy ezt elsősorban *Pesthy Pál* igazságügyminiszter kívánja, bár másrésről neki tulajdonítják a *Beniczky Ödön* ellen fogantatott eljárás elrendelését.

A legitimisták hajlandók vallani

A nemzetgyűlés folyosóján sem csendesedtek még le a *Beniczky-ügy* hullámai. Különösen sokat beszélnek arról, hogy a legitimista politikusok nem siettek teljes erővel *Beniczky Ödön* támogatására és politikai körökben nem tudják magyarázatát adni, hogy politikai barátai miért hagyták magára a volt belügyminisztert. Erre vonatkozóan egyébként a magyar legitimista-csoport egyik vezető tagja a következő kijelentést tette:

— Szó sincs arról, hogy a legitimisták *Beniczky Ödön* cserbenhagyták volna, azt azonban nem tagadjuk, hogy *a Somogyi-Bacsó-ügyet nem tartjuk legitimistaiügynek,* sőt meg vagyunk győződve arról, hogy *Beniczky vallomása nemcsak hogy nem használt, ha-*

nem ártott a magyar legitimistáknak. *Beniczky* ugyanis *Lequeiti*től való visszatérése után tette meg vallomását és így ennek az a színezet van, *mintha ez Zita királynéval való előzetes megbeszélés alapján történt volna.* Taktikai hibának tartjuk azt is, hogy *Beniczky* nem ridegen sorakoztatta egymás mellé adatait a vallomásban, hanem azt tulságosan kiszínezte és így nagy támadási felületet engedett ellenfeleinek. A legitimisták nem hagyták cserben egymást és ha az ügy bíróság elé kerül, *eskü alatt vallomást fognak tenni mindarról, amit a Somogyi-Bacsó-gyilkossággal kapcsolatban tudnak.*

Andrássy Gyula gróf a *Beniczky-ügy*ről a következőket mondta:

— Több lap arra használta fel a *Beniczky-ügyet,* hogy szokás szerint engen állítson oda titkos bujtogatónak. Ez a feltevés teljesen alaptalan és valótlan. Ha nem leszek lusta, az *Uj Nemzedék*et valótlan állításaiért bíróság elé fogom állítani. A *Beniczky-ügy* érdeméről nem nyilatkozom, annyit azonban mondhatok, hogy *Beniczky Ödön* elhatározásáról semmit sem tudtam. Az ország érdekében valónak tartom, hogy *az ügyet objektív bírói eljárással teljes nyilvánosság előtt tisztázzák* és természetes, hogy ha a bíróság kívánja, eskü alatt vallani fogom mindazt, amit a *Somogyi-Bacsó-gyilkosságról* tudok.

A magyar nemzetgyűlés pénteki ülésén *Rassay Károly* interpellációt jegyzett be a *Somogyi-Bacsó-gyilkosságról* és *Beniczky* letartóztatásáról, ezt az interpellációt azonban később törölte. Ugy tudják, hogy a legközelebbi interpellációs napon *Pallavicini György* örgróf és a szociáldemokraták fognak ebben az ügyben interpellálni.

Beniczky a fogházban
Beniczky Ödön pénteken a fogházban

felkereste két védője, dr. *Zboray Miklós* és dr. *Vajda Ödön,* akikkel hosszabb ideig tanácskozott. *Beniczky* panaszkodott védőinek, hogy a dohányzási tilalmat csak nagyon nehezen tudja elviselni. Egyébként a volt belügyminiszter fogságában *Zita* ex- királynő megbízásából a Fehér Könyvet fordítja magyarra, amelyet a magyar kormány annak idején a második Károly-puccsra vonatkozóan kiadott.

A kormányzó Gödöllőn

Budapestről jelentik: *Horthy Miklós* kormányzó szombaton megkezdi Gödöllőn nyaralását, ahonnan csak szeptember végén fog visszatérni Budapestre. A kormányzó pihenőideje alatt hivatalos ünnepeken nem vesz részt.

A nemzetgyűlés ülése

A magyar nemzetgyűlés pénteki ülésén folytatták a választójogi vitát. Az első szónok *Kun Béla* pártönkivüli képviselő a kormány választójogi javaslata ellen szólal fel. Különösnek tartja, hogy *Bethlen,* aki titkos szavazással szerzett mandátumot, most a titkos választójog ellen fordul. Támadja a kiszáradtat, akik árulást követtek el és hangsúlyozza, hogy a kormány választójogi javaslata mindenre jó, csak a lelkek megnyugtására nem.

A választójogi vitában ezután még több jelentéktelen felszólalás hangzott el, majd áttértek a napirendi indítvány vitájára. Az elnök javasolja, hogy a nemzetgyűlés legközelebbi ülésén folytassák a választójogi törvényjavaslat tárgyalását.

Nagy Vince napirendi indítványt tesz, amely szerint a legközelebbi ülésen *a Ház küldjön ki parlamenti vizsgálóbizottságot a Somogyi-Bacsó-gyilkosság ügyében.* Állandó közbeszólások özönében kifejté *Nagy Vince,* hogy ez az ügy sem legitimista, sem semmiféle más politikai ügynek nem tekinthető, hanem minden tisztességes embernek — politikai pártállásra való tekintet nélkül — érdeke, hogy ennek az aljas gyilkosságnak a tettesei elvegyék büntetésüket.

Rubinek István az elnök napirendi indítványa mellett szólal fel és elfogadhatatlannak tartja *Nagy Vince* indítványát, tekintve, hogy az ügy a bíróság előtt van. Kijelenti, hogy a kormány és az egyékes párt szívesen nyújt támogatást az ellenzéknek, hogy a bűnösökre lesújtson az igazságszolgáltatás, azonban *Beniczky* vallomása, amelyben magára az ügy érdemére nem volt semmi lényeges, megdöbbenette a kormánypártot.

Farkas István: *A bíróság csak arra volt jó, hogy eltussolja a Somogyi-Bacsó-gyilkosság ügyét és szökni engedje a gyilkosokat. (Óriási zaj és ellentmondás a kormánypárton.)*

Farkas István: *Beniczky* szerint *Horthy* akkori fővezér ur részese volt a gyilkosok felbujtásában.

Óriási vihar tör ki erre a kijelentésre a jobboldalon, a kormányparti képviselők a padokat csapkodják és ilyeneket kiáltanak Farkas István felé:

— *Hogy lehet ilyen mondan? Szovjethang! Forradalmasítani akarták az országot!*

Az elnök a mentelmi bizottság elé utasítja *Farkas Istvánt* kijelentéséért, mire viszont *az ellenzéken tör ki a vihar.*

— *Nem sértett senkit, csak idézett! Igazat mondott!* — kiáltják a szociáldemokraták.

A többség a nagy zajban megszavazza *Farkas Istvánnak* a mentelmi bizottság elé utalását.

Fráter Pál kijelenti, hogy a parlamentnek nincsenek büntető funkciói és ezért nincs helye *Nagy Vince* indítványának. Az elnök napirendi indítványát fogadja el.

Az elnök hangsúlyozza, hogy *Nagy Vince* napirendi indítványa nem házszabályszerű és ezért az indítványt nem bocsátja szavazásra.

Az ülés hét órakor ért véget.

Tűzkatasztrófa Galacon

Egy felrobbant benzines hordó lángbaborított öt nagy házat

Bukarestből jelentik: Galacban az esti órákban borzalmas tűzkatasztrófát idézett elő egy gondatlanul kezelt benzines hordó felrobbanása. A város centrumában, a Flóra-drogeriában a késő esti órák idején benzint fejtettek az alkalmazottak az egyik vastartályból. Egyelőre még ki nem derített okokból a benzines tartály iszonyatos detonáció kíséretében felrobbant és a drogeria raktára egy pillanat alatt lángtengerré vált.

A tűz villámgyorsan terjedt tovább úgy, hogy mielőtt még a tűzörség lokalizálhatta volna a katasztrófát, máris öt ház állott lángokban. Lángbaborult a Banca Lazaris és ezenkívül még három nagykereskedés is. A tűzörség nagy erővel fogott neki az oltásnak. Munkájukban támogatta őket a kirendelt katonaság és rendőrség is. A vízhiány azonban nagyon megnehezítette az oltást. A villamosvezeték is felmondta a szolgálatot, úgy, hogy a környékbeli lakosság között nagy pánik tört ki. Igen sok nő és gyermek is megsebesült. Közlebbi értesítés a tűzkatasztrófáról még nem érkezett.

„Ne siess” és „Szerencse”

Kiházasító egyesület — lassúsági versennyel

Az a kiházasító egyesület, amelyről most szó esik, itt van alakulóban Szuboticán. A neve „Szerencse”, vallását nem lehet megállapítani, mert alapítói közt valamennyi felekezet lelkészei részt vesznek. Ez nagyon helyes is, mert így vallási vita nem merülhet fel, de különben is, ha igaz az, hogy a házasságok az égben kötnek, mindenképpen indokolt, ha ez az igazság ilyen formában is igazolást nyer.

Nomen est omen, — nyilván ezt az elvet vallották az alapítók az egyesület nevének megválasztásánál, buzdításul a tagoknak, akikelőre megfontolt szándékkal kacérkodnak a házassággal. Hiszen adhatták volna azt a nevet is: „Mindenkét érhet baleset”, — vagy „Nem házasodom meg soha” — esetleg „Gondold meg és — igydl.”

Az egyesületnek, — amint az egyik alapító kifejtette — az a célja, hogy anyagi kárpótlást nyújtson mindazoknak a fiatalembereknek, akik egy meg gondolatlan pillanatban áldozatul esnek a mennybéli házasságközvetítő irodának. Nem is rossz ötlet ez a házasság elleni biztosítás és nagyon helyes, hogy a tűz, jég és más elemi csapások mellett erre is gondoltak. Hogy mennyire szükség van ilyen biztosításra, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy eddig már majdnem ezer veszendő lélek jelentkezett felvételre az egyesületbe. Most már csak kétszáz tagra van szükség és azután megindulhatnak a házasságok.

A startot különben nagyon ügyesen csinálták meg, nehogy valaki, a jutalomtól megszedülve mégis sietni próbáljon. Az az ezer tag, aki már bebiztosította magát, bizonyára nem fog addig házasságra lépni, amíg a hátralevő kétszáz tag jelentkezésével az egyesület meg nem kezd működését, de ha már ez meglesz, akkor fog kezdődni az igazi lassúsági verseny. Az alapszabályok szerint ugyanis az első huszonöt házassulónak csak huszezer dinárt fizetnek ki és ezen felül száz házasságig fokozatosan 25, 30, 40 és 50.000 dinárt. Százon felül már mindenki ötvenezeret kap. Meg fog indulni tehát a lassúsági verseny, mert ki lesz bolond sietni a házassággal, különösen akkor, ha a később házasodók több pénzt is kapnak, mint az első áldozatok.

Üzleti szempontból különben ez a módszer nagyon helyes, mert a férfiaknak

a házasságtól való tartózkodására bázisoz és emberi számítás szerint a lassúsági verseny eredményeképpen az egyesületbe beiratkozott leányok már rég nagymamák lesznek és még mindig nem mennek férjhez, mert a századik házasság nem történik meg. Mindenki az első kilencvenkilencre fog várni. Ebben a tekintetben is kedvezőbb a kiházasító egyesület a temetkezési egyesületeknél, amelyeknek alapszabályait az analógia kedvéért a „Szerencse” alapítói átvették. A házasság-biztosítás jobb — mert

meghalni muszáj, de megnősülni... Csak ön után, uram!

Szuboticán régebben megalakult a »Ne siess« asztaltársaság, amelynek céljait az egyesület hivatalos indulója: »a nem házasodom meg soha« kezdetű népdal írja körül. Igen helyes, hogy a »Ne siess« ellensúlyozására most megalakult a »Szerencse«, legalább, akit a hivatásos agglégények klubjába nem akarnak felvenni, még mindig beiratkozhatnak a Szerencséhez címzett biztosítóba... Ha megnősülnek, fájdalomdíjat is kapnak.

A szövetségesek jegyzéke a német minisztertanács előtt

A jegyzék megállapítja, hogy Németország szerződésességét követett el

Berlinből jelentik: Hindenburg elnökletével a birodalmi kormány pénteken minisztertanácsot tartott, amelyen a szövetségesek jegyzékét vitatták meg. A minisztertanács, amelyen résztvett Braun porosz miniszterelnök is, nem hozott végleges határozatot.

A szövetségesek jegyzéke, amely meglehetősen határozott hangú, megállapítja, hogy Németország mulasztásokat követett el, amelyek olyan természetűek, hogy veszélyeztetik a békét. A szövetségesek a jegyzék szerint meg vannak győződve, hogy a német kormány egy kis jóakarattal jövátételei a mulasztásokat, amelyek között szerepel többek közt az, hogy a német kormány a békeszerződés katonai rendelkezéseit nem teljesítette. Németország ezenkívül szerződésességét követett el azzal, hogy a birodalmi véderőbe önkénteseket is fölvev, továbbá, hogy elősegítette a hadianyag-gyárak létesítését. A szövetségesek ezzel szemben megállapítják, hogy a német kormány jövátételei kötelezettségeit hűségesen teljesítette.

Az első a katonai leszerelés kérdését

részletezi, a másik pedig a nagyköveti konferenciának a jövátételei bizottsághoz intézett rövid közlését tartalmazza a német jövátételek teljesítéséről.

A leszerelési jegyzékben a nagyhatalmak azt követelik, hogy a hadsereg létszámát szállítsák le a békeszerződésben megállapított százötvenezer fölé, a rendőri dróttalan táviróállomásokat szereljék le, rombolják le a hadianyaggyárakat, így a Bayerische Sprengstoff-werket, a Deutsche Werket, a hanau, spandau és hawelhorsti telepeket és a Krupp-gyár egyes üzemait. A birodalmi hadsereg számfelüli kiegészítő és pótalkatrészeit ki kell szolgáltatni, követeleik a nagyvezérkarral bíró hadvezetőség átszervezését, a légügyi osztály és központi vasut-osztály megszüntetését, a vezérkari tisztek kiképzésének csökkentését és azoknak a törvényeknek a kiegészítését, amelyek a német erődök lerombolásáról szólnak.

A jegyzék végül kijelenti, hogy a mulasztások jövátétele után haladéktalanul megkezdik a szövetségesek a kölni zóna kiürítését.

Torontálmege konfliktusa a belügyminiszterrel

A közigazgatási bizottság a felfüggesztett jegyzők visszahelyezéséről

Veliki-Becskekről jelentik: Torontál-Temes-megye közigazgatási bizottsága péntek délután Rajics Szvetiszlav alispán elnöklet alatt ülést tartott, amelyen a felfüggesztett ügyeket tárgyalták. Az ülésen a felfüggesztett jegyzők ügye is szóba került és az ülést idézett elő. A közigazgatási bizottság ugyan is még a multkor ülésén egyenlő vizsgálatot indított Szerb és magyar főispánok és határjegyző ellen. A belügyminiszterium a felfüggesztett jegyzőket azonban — anélkül, hogy ügyüket megvizsgálta volna — visszahelyezte állásukba. Dr. Jaksics Zsarkó az ülésen

élesen támadta a belügyminisztert és sérelmezte, hogy a belügyminiszter, anélkül, hogy ismerte volna a felfüggesztések valós megsemmisítette a fegyelmi bizottság határozatát.

— A belügyminiszter — mondotta Jaksics — az ilyen intézkedésekkel illuzióriussá teszi a közigazgatási bizottság működését.

Hosszu vita után elhatározták, hogy a közigazgatási bizottság két tagja, Dimics alsóbánáti képviselő és Ankić Bózsó, a kerületi radikális párt titkára, Beogradba fognak utazni, a belügyminiszter informálása céljából.

Kopinits újra megszökött

Bukaresti büntetésének kitöltése után a románok át akarták adni a magyar hatóságoknak

Két évvel ezelőtt, 1923. júniusában — mint ismeretes — Kopinits Jenő budapesti orvosnövendék száznegyven millió korona sikkasztása után megszökött Budapestről. Kopinits mint agent-provokátor dolgozott a budapesti rendőrségen a valuta-üzelmek kiderítésén és ezen a révén követte el sikkasztását is. Közölte ugyanis a rendőrséggel, hogy a Magyar Általános Hitelbankban két kereskedő fél-millió szokolt akar beváltani és ezért száznegyven millió koronát kért, hogy teleplezhesse a valuta-manővert.

A rendőrség jó fogást remélve, ezt az összeget a Pénzüntézetí Központtól kölcsönkérte és a pénzt Kopinitsnek átadták, aki mellé azonban két detektívet is adtak. Kopinits a titkos rendőrökkel el is ment a bankba, ahol azonban kijátszotta a titkosrend-

őrök éberségét, a pénzzel együtt egy másik kijáraton át eltávozott a bankból, egy barátja lakásán átölözött, azután gépkocsin megszökött Budapestről.

Csakhamar megállapították, hogy a sikkasztó Romániába menekült, de csak egy év múltán tudták Bukarestben letartóztatni, ahol, pénze fogytán, szintén csalásokat követett el. Ezért a bukaresti törvényszéken elítélték, ahol Kopinits most töltötte ki büntetését.

Amíg a sikkasztó Bukarestben börtönben ült, a magyar és román hatóságok közt megegyezés jött létre Kopinits kiadatására nézve. Az átadásnak pénteken kellett volna megtörténnie és a budapesti törvényszék két fogházort küldött csütörtökön a román határállomásra. A fogházőrök

pénteken visszatértek Budapestre és jelentették, hogy Kopinitsot nem adták át, mert a fogoly a román kíséretjétől megszökött. A román és magyar hatóságok most újra körözö-levelet adtak ki Kopinits ellen.

Gázolt egy suboticiai autó

A rendőrség letartóztatta Korhecz Gyulát, az autó vezetőjét

Pénteken délután Suboticán súlyos autószerencsétlenség történt, amely igazolja a rendőrségnek épen pénteken délelőtt hozott első szigorú ítéletét a nem képesített és vigyázatlan sofőrök ellen. A rendőrség ebben az esetben is a legszigorúbban járt el és a gázoló autó vezetőjét azonnal őrizetbe vette.

Korhecz Gyula hentes autója nagy sebességgel hajtott pénteken délután öt órakor a Preradovicseva-utca irányában. Az ucca sarkán a fordulónál Kiss József hatéves kisfiu a kocsiuton ment és már nem volt ideje kitérni a hirtelen beforduló autó elől, amely elütötte és keresztülment rajta. Az autó kerekei a kisgyerek lábain mentek keresztül, de súlyos sérüléseket szenvedett a szerencsétlen gyerek a fején és a karjain is. Az autót vezető Korhecz Gyula azonnal felvette autójára a súlyosan sérült gyereket és beszállította a közokórházba, ahol ápolás alá vették.

A rendőrség őrizetbe vette Korhecz Gyulát, aki ellen gyorsajtás, gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt és végül azért, mert sofőrvizsga nélkül vezetett autót, eljárás indult.

A rendőrségnek ez az erélye az autószerencsétlenségek elhárítása érdekében mindenképpen helyes, azonban ezzel párhuzamosan helyénvaló lenne, ha az uccakeresztezéseknél posztoló rendőrörszemek fokozottabban ügyelnének arra is, hogy az uccakon hancurozó gyerekek ne üzzék egész sportszerűen a robogó autókra való felkapaszkodást és a gépkocsik előtti ugrándozást,

Az országos mérnökegylet közgyűlése Skopljében

A közgyűlés tagjai kirándulnak Koszovopoljéra

A jugoszláv országos mérnökegyesület, amint már jelentetük, június 7-én Skopljében tartja meg az ezidei évi rendes közgyűlést, amelyen a beogradi, zagrebi, novisadi, ljubljani, skopljei, spliti és sarajevói szekciók nagyszámú taggal képviseltetik magukat.

A beogradi, zagrebi, novisadi és ljubljani szekciók küldöttjei szombaton reggel hat órakor külön vonaton indulnak Beogradból Skopljéba. Vasárnap reggel kilenc órakor a skopljei városháza nagytermében nyílik meg a közgyűlés, amelyen főleg belső egyesületi és kari kérdések kerülnek megvitatásra, továbbá megejtik az új titkár megválasztását.

A közgyűlés befejezése után három szakelőadás lesz. Vazkovic Zsiván beogradi mérnök a közlekedési kérdésekről tart előadást, amelyet egy skopljei mérnöknek a délszerbiai építészeti régiségek megővéséről szóló értekezése követ. A harmadik előadás Szavics Mirkó beogradi műegyetemi tanár az építészeti szak felépüléséről és a gyarmatok kiépítéséről címmel fogja tartani.

A közgyűlés befejezése után a vendégek egy csoportja még hétfőn délután Koszovopoljéra rándul, hogy a történelmi emlékecsatateren kívül az ott lévő és a XIV. századból való Gracsanica nevű kolostort megtekintse.

Kedden a közgyűlés valamennyi résztvevője az Ochrida-tavakhoz rándul le, ahol a természeti szépségeken kívül a legutóbb is a határmegállapítás körül sokat szerepelt és régiségeiről híres Sveti Naum- és Sveti Jovan-kolostorokat tekintik meg és még aznap Bitoljra rándulnak, az ottani technikai munkálatok és régi épületek megtekintésére.

HIREK

Börtön

Kora délután volt, az udvaron vezényszavak hangzottak el, a porkoláb felszántotta a zárat és gyöngéden betolt az ajtón.

— Höhöj, új vendég gyűtt, höhöj! — dünyögött egy náthás hang és a priescsen szunyókáló rabok érdeklődve felkönyököltek. Elfogódottan álltam meg az ajtóban. Ez a környezet, hiába, új volt még és szokatlan. Zavartan forgattam a kalapomat:

— Jó napot kívánok.
Egyáltalán nem köszöntek vissza. Az illem az csak a szabad, büntetlen előéletű embereknek való. A dünyögő főlényesen intézte hozzám kérdéseit:

— Betörés?
— Nem, dehogynis! — tiltakoztam pirulva és a 12-es cella hársány nevetésbe tört ki.

— Höhöj, szegényli magát a kicsike, höhöj, az istenit! — és a nadrágja szarát csapkodja a tenyerével jókedvében. Lassan megindul az ösmerkedés. Sonkatolvaj előékenyen helyet szorít maga mellett a priescsen és kedélyesen társalog.

— Kérem — kezdi — én isten bizony nem nyultam hozzá a máséhoz, ettem belőle, ez szentigaz, hazug bitang lennék, ha letagadnám, de hogy a fenébe sejtettem volna, hogy az lopott sonka? A szagán nem érzett! És nem rám fogta az a piszok a korcsmában: »te loptad ki a Hercegek kéményéből a sonkát«. Tüstént rendőrért kiáltottam: »policáj, hej, policáj«. Na és? Gyűtt a rendőr rohant és behozott engem. Ide a tetvek közé és a feleségem három nap óta nem tudja merre vagyok. Biztos azt hiszi, hogy meglógtam a Kátival. A Kati volt az első szeretőm — tette hozzá magyarázólag és letört egy darabot a földön heverő barna kenyérből.

A toronyóra kettőt ütött. Reggel óta egy falat se volt a számban és megéheztem.

— Kérek szépen — mondtam és a sonkatolvaj barátságosan megfelezte velem a falatját. Étekezés mellénk húzódt a Szurkáló is. Ő már egy komoly bűnös. Harmadszor ül szurkálásért. A szurkáló buskomor, egész nap alszik, truccból, mert elvették tőle a bicskát. Nehéz élet az övé. Szurkálónak már a véreben van a vérengzés és szinte kétségbeesítő állapot hónapokig lecsukva lenni, négy fal között, bicska nélkül.

— Hol lehet itt vizet inni? — kérdeztem szomjasan és Határátlépő leemelt az ablakpárkányról egy piszkos poharat. A sarokban állt a kanna, tele vízzel, de a poharat nem mertem kiöblíteni, nehogy megsértődjenek baltársaim. A lakoma után aludni akartam, de Határátlépő, akinek már nagy prakszisa lehetett, elszornyedva rázott fel a priescsről:

— Ne hogy aludjon! A kemény deszka összetöri és éjjel nem lesz majd nyugta. Spórolni kell az álommal, kifárasztani a testet estlig, aztán alszunk, mint a tej — és hunyorgott vörös gyuladós szemével, mint a sarki gázlámpa a szélben. Husz napja csücsül a fogságban és lótfut fel-alá a cellában, akár egy örült. A nap forrón tüzött be a rácsos ablakon és a napsugár égetett, mint az olvadt arany. Öten voltunk a harmadikemeleti fogdában, a Szurkáló, Határátlépő, Sonkatolvaj, én és egy bosnyák fagyaltárus, aki örökké vigyorgott, bár maga se tudta, hogy mért van lecsukva.

Szurkáló malom-partira invitált és kenyérgalacsin golyókkal belekezdünk a játékba. Két perc múlva nagyszerű csiki-csukós malma volt és úgy tönkrevert, mint a plnty. A fagyaltáros tapsolt örömben és a malomjáték elméleti részét magyarázta, trükkökkel és eredeti bosnyák fondorlatokkal.

Alkonyodott. A rabok megunták a beszélgetést, leheveredtek, lustán, lomhán eldobták magukat és szétterpesztett lábakkal elszenderültek. Szurkáló dühösen morgott álmában és Határátlépő hor-

kolt, mint akinek teljesen rendben van a lelkiismerete. Felkapaszkodtam a vasrácsos ablakra és a szédítő magasságból lenéztem az uccára. Lent szabad, boldog emberek sétáltak és fent magasan, a háztetők, tornyok és kémények között tarka galambesordák csavarogtak. Olyan szép a kilátás innen a harmadikemeleti fogda ablakából. Itt, a magasan rejtőzik a város másik élete, az egészséges, a vidám és a fák zöld, buksi-féjét felborzolja a júniusi szellő, amely a mezőkről jön rohanvást.

Az ablakrostély mögül egy nagy, kövér poloska mászott elő kényeskedve, gondtalanul. Rendes estli portyázásra indult a vén fegyenc. Ebben a szép estében nem volt szívem vérengzeni. Becsomagoltam egy cigarettapapirosba és minden tiltakozása ellenére is, kihajítottam az ablakon a vén, fegyházviselt poloskát. A harmadik emeletről.

Biztos kitörte a nyakát. (t. i.)

— **Vöröskereszt nap.** Öfelsége **Alekszandar király és Mariora királyné** esküvője napjának évfordulóján, június 8-án az ország egész területén Vöröskereszt-napot rendeznek. Szuboticán is lesz június 8-án Vöröskereszt-nap, nyilvános gyűléssel.

— **Elmaradt a jugoszláv-magyar-olasz közlekedésügyi konferencia.** Beogradból jelentik: Péntekre volt egybehívva Fiuméba a jugoszláv-magyar-olasz közlekedésügyi konferencia, amelyen fontos határozatokat kellett volna hozni Magyarország Jugoszlávián át Olaszországba való tranzitforgalmáról. A konferenciát azonban nem tartották meg, mert a jugoszláv delegációt a román-jugoszláv tárgyalások akadályozták a részvételben. A konferenciát július elején tartják meg.

— **Visszahelyezett szuboticei rendőrtisztviselő.** **Malagurszki** Albe polgármester, a főispán helyettese visszahelyezte a rendőrséghez **Ivandekics** Lázárt és rendőrfogalmazóvá nevezte ki.

— **A csereorvosok Osijeken.** Osijekről jelentik: A Népszövetség csereorvosai Osijekre érkeztek, ahol a kórházat, a bakteorológiai állomást, a tüdőbeteg gondozó intézetet, valamint a munkásbiztosító épületét tekintették meg. A város bankettet adott tiszteletükre. Osijekről az orvosok **Petajevice**, **Valperóra** és **Belistyere** utaztak, hol a malária leküzdésére létesített bakteorológiai állomás és a **Guttman-művek** gyártelepét tekintették meg. Az orvosok kedden tovább utaztak **Novogradiska**, **Lipik** és **Zagreb** felé.

— **A szentai kereskedők a zárórarendelet ellen.** Szentáról jelentik: A szentai kereskedők csütörtök este **Milosevics** Szilvó elnökletével ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek a város főkapitányához a sérelmes zárórarendelet visszavonása érdekében.

— **A szuboticei Jogászegylet gyűlése.** A szuboticei Jogászegylet június 6-án, szombaton délelőtt tizenegy órakor a törvényszéki palota I. emelet 51. számú termében rendes ülést tart, amelyen az új lakástörvény egyes rendelkezéseit vitatják meg. Előadók: **Klunics** Martin dr. járásbíró és **Kellert** Benő dr. ügyvéd.

— **Hindenburg fia szárnysegéd az apja mellett.** Berlinből jelentik: Hindenburg birodalmi elnök fiát, aki eddig Hannoverben őrnagyi minőségben teljesített szolgálatot a lovassági iskolánál, kinevezték apja mellé adjutánsnak.

— **Szírliában letartóztattak egy prófétát.** Szírliában nemrég egy **Ali** nevű próféta bukkant fel, aki új vallást hirdetett. Híveit egész Szírliát végigcsalták, míg most a francia hatóságok a »prófétát« és híveit letartóztatták. Francia hadtörvényszék fogja ítélni felettük.

— **Sentára helyezik a 27. gyalogezred egyik zászlóalját.** Sentáról jelentik: A 27. gyalogezred egyik zászlóalját még a nyár folyamán Sentára helyezik. A zászlóalj ideiglenesen a gyermekmenhely épületében helyezik el. Kaszárnya-építésre csak akkor kerül sor, ha a város visszakapja az agrárreform által lefoglalt földjeit.

— **Százhuszezer dináros sikkasztás.** **Todorovics**-fivérek, szuboticei dohánytőzsde tulajdonosok feljelentést tettek a rendőrségen, hogy **Brankovan** Csedomir nevű volt alkalmazottuk a dohánytőzsdében állandóan lopkodta úgy a dohányárakat, mint a bélyegeket és okmánybélyegeket és készpénzt is és mintegy százhuszezer dinár kárt okozott nekik. A hűtlen alkalmazott nemrégén lépett ki a tőzsdéből és **Veliki-Becskerekre** ment, ahol fűrdőfelügyelői állást vállalt. A szuboticei rendőrség táviratilag megkereste a becsekreki rendőrséget, hogy tartóztassa le **Brankovánt**, akit szombaton már átszállítanak Szuboticára.

— **Politizálás késsel és karóval.** Osijekről jelentik: **Habi** rovci községben **Kalugyer Bózsó** és **Vujnovics Gyula** odaváló földművesek politizálás közben összeverekedtek. **Kalugyer** aki ittas volt karóval támadta **Vujnovicsra**, aki kést ragdolt és **Kalugyer** hasába dőtte. **Kalugyer** súlyos állapotban szállították az osztrák kórházba. **Vujnovics** elment, mert azonban őként jelentkezett az osztrák ügyészegnél, ahol letartóztatták.

— **Négyszáz kíló sertézsírt lopott.** **Markovics** Mita feljelentést tett a rendőrségen, hogy két hordóban négyszáz kilogramm sertézsírt loptak el tőle. A rendőrség megállapította, hogy a lopást **Grbavica** Iván vinkovci illetőségű egyén követte el, aki a zsírt **Báranyi** István és **Kopunovics** Ferenc henteseknek adta el. **Grbavica** megszökött, de a rendőrség már a nyomában van.

— **Szerencsétlenség az építkezésnél.** **Pancevó**ról jelentik: **Gyoszin** Milutin pancevói építési vállalkozó leestett egy épülő ház tetejéről és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Állapata életveszélyes.

— **Loszurta az urát.** Osijekről jelentik: **Koroleva** Vasilija orosz menekült közös háztartásban élt **Vuksan** Ruzsiccával. Állandóan civakodtak és **Koroleva** nem egyszer brutálisan bánt az asszonnyal. A napokban **Koroleva** újból összevesszett **Vuksan** Ruzsiccával, mert délben, amikor hazérkezett, még nem volt kész az ebéd. A vita hevében az asszony kést ragdolt és több helyen súlyos sebet ejtett **Koroleván**, akit a kórházba szállítottak. Az asszonyt a rendőrség letartóztatta.

— **Gyermekgyógyászati tanfolyam Szomborban.** Szomborból jelentik: **Dr. Grver** Ferenc volt lomburgi, jelenleg beogradai egyetemi tanár, június hónap folyamán a vármegye orvosai számára gyermekgyógyászati tanfolyamot tart. A tanfolyam megkezdésének időpontját később állapítják meg.

— **Hastelmetsző garázdálkodik Rómában.** Rómából jelentik: A hírhedt londoni hastelmetsző esetei ismétlődnek meg az utóbbi időben Rómában. Napról-napra eltűnnek az uccáról vagy a játszótérről kis hat-nyolc éves leánykák s napok múlva holtan találják meg őket a város főcsatornájában, vagy a Tiberis partján, megbecstelenítve, felvágott hassal. A legutóbbi napokban is egy hatéves kislány tűnt el, akit atyja a szomszédos üzletbe küldött át kenyeret vásárolni. Megcsontított holttestét másnap találták meg a Tiberis folyó partján. A hatóságok nagy jutalomdíjat tűztek ki a gyilkos előkerítéséért. Ugyancsak jutalomdíjakat tűzött ki több társadalmi egyesület is, azonban a tettesnek mindeddig nem sikerült nyomára akadni.

— **Kerékpárlopások Noviszadon.** Az utóbbi időben Noviszadon, mint onnan jelentik, sűrűn fordultak elő kerékpárlopások. Pénteken **Pavlovics Ráda** magántisztviselő kerékpárját **Lepevi** el **Mihaljdzics** Stanoje főkapitány erre való tekintettel engedte, hogy a noviszadi kerékpárszámra állítsanak ki külön erre célra szolgáló arcképes igazolványt és a rendőrségnek időnként igazoltassák a kerékpározókat.

— **A szuboticei nagyvásár és kiállítás igazgatósága** felkéri a szuboticei gyárosokat, kereskedőket és mezőgazdákat, hogy a kiállítási prospektusokért és jelentkezési ívekért fáradjanak el a kiállítás irodájába. Akik a kiállításban résztvenni szándékoznak, saját érdekében, minél előbb jelentkezzenek a kiállítás irodájában.

— **Tűzvész Messinában.** Rómából jelentik: Eddig még ki nem derített okból, Messina városában tűz ütött ki, amely husz házat teljesen elhanyagolt. Abban a negyedben történt a tüzeset, amelyet csak nemrégiben építettek fel a tizenkét év előtti földrengés helyén. Az összeomló házak sok embert megsebesítettek.

— **Loptott dohánytőzsde.** Osijekről jelentik: **Bartolovics** Hugo, alsóvárosban levő dohánytőzsdéjében tűz ütött ki, mely a teljes rábort elhanyagolta. A kárt 80.000 dinárra becsülik.

— **Uj községi orvos Csantaviren.** Csantavirról jelentik: **Dr. Btkar** Milánt csantaviri községi orvossá nevezték ki.

— **Kaszinó alakul Szekicsen.** A legközelebbi napokban Szekicsen kaszinót alakítanak, amelynek tagjai lesznek nemzetiégi különbözőség nélkül a község vezető polgárai. A kaszinó alakításának előkészületei már megtörténtek.

— **Felakasztotta magát egy apagyilkos.** Magdeburgból jelentik: **Müller** Gusztáv, aki vizsgálati fogságban ült apagyilkosság miatt, cellájában felakasztotta magát.

— **Lezuhant a padlásról.** Noviszadról jelentik: **Ózvegy** Varga Julia letvenőtevé mosónő **Ralics** Szevén **Temerini**-utca 66. számú házában ruhát vitt a padlásra. A őleg mosónő lezuhant a padlásról és a fejét letérezte. A kórházba szállították.

— **A markónista halála.** Londonból jelentik: A napokban **W. J. Wels** pilótahadnagy aeroplánjával gyakorlatozott London felett, mikor észrevette hogy az előtte ülő markónista-altiszt mozdulatlanul dül hátra az ülésben s nem reagál jelzéseire. Leszállva gépével a markónistát holtan találta. A vizsgálat megállapította, hogy a füléjn lévő készüléket oly magasfeszültségű villamos hullám érte, amely rögtön megöltte.

— **Öt dán leány megfagyott Grönlandban.** Kopenhágából jelentik: **Tragikus** eset tartja izgalomban a kopenhágai előkelő társaságot. Néhány héttel ezelőtt ugyanis mintegy husz kopenhágai urileány elhatározta, hogy megtekintik Grönland partvidékeit. Tekintettel arra, hogy a gyakorlott kisérők szerint ez az utazás semmi veszéllyel nem jár, a szülők beleegyeztek, hogy a lányok utarakeljenek. Néhány napig minden különösebb incidens nélkül folytatták útjukat, amikor hirtelen szörnyű hóférgeteg keletkezett és a kiránduló társaságnak nyoma veszett. A kopenhágai leányokra szánalmas állapotban bukkantak rá fókavadászok, mire azonban segítséget tudtak nyújtani nekik, öt leány már megfagyott.

— **Vöröskereszt-nap Csantavéren.** Csantavérről jelentik: Csantavér község június 7-én, vasárnap Vöröskereszt-napot rendez, amelyen az összes helyi egyesületek, a jótékony, a sportegyesületek és a tűzoltóság is részt fog venni. A Vöröskereszt-napot nagyszabású népünnepegy, kaba-reeladás és táncmulatság követi.

— **Tucakovics tábornokot nyugdíjazták.** Zagreből jelentik: Tucakovics tábornok hadseregparancsnokot a napokban nyugdíjazták. A nyugdíjnyújtás nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert közudmáru, hogy az ankébizottság elnöke, Markovics Lázár legutóbb megítogatta a tábornokot, akitől megkérdezték, hogy nem vállalna-e hadügyi tárcát egy Pasic-Radies-kormány esetén.

— **Wilder belügyi államtitkár Zagrebben.** Zagreből jelentik: Wilder belügyi államtitkár, aki betegsége miatt Topuska-fürdőn tartózkodott, Zagrebbe érkezett. A napokban utazik vissza Beogradba és átveszi hivatalát.

— **Nemzetközi vasúti konferencia Londonban.** Londonból jelentik: Június 22-én nemzetközi vasúti konferencia lesz, melyen Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia is részt vesz.

— **Tizenötezer orosz diák van emigrációban.** Az Oroszországból emigrált diákok számát tizenötezerre becsülik. A hazájukból idegenben élő diákok legnagyobb része Csehszlovákiában végzi tanulmányait, utána következnek Jugoszlávia, Bulgária, Lengyelország, Ausztria, Németország, Magyarország, Franciaország és Belgium. A legtöbb országban a diákok a legnehezebb fizikai munkát végzik, hogy magukat eltarthassák.

— **A magyar szanálás a Népszövetség előtt.** Genfből jelentik: A Népszövetség pénteki ülésén foglalkozott Magyarország pénzügyi helyzetével. A magyar delegáció több memorandumot terjesztett elő, köztük azt, amelyben Románia kifogásaira válaszol. A Népszövetség ülésén Bethlen ismertette a magyar pénzügyi kérdést.

— **Hivatalosan cáfolják a jassi-i antiszemita kilengéseket.** Bukarestből jelentik: A belügyminisztérium sajtóosztálya kommunikét tett közzé, mely szerint a jassi-i sziguranca — a vonatvezető előadása alapján — egyszerű balesetnek tünteti fel Weigher Mária és Viener Malca fiatal zsidó lányok esetét, akiket Jassi közelében a pályatesten találtak súlyosan megsebesülve. A Lupta és Adeverul nem adnak hitelt a hivatalos kommuniké állításának, mert számos tanu bizonyítja, hogy az áldozatokat más zsidó utasokkal együtt kidobták az ablakon.

— **Eltemették a szegedi repülőkaftasztrofa áldozatait.** Szegedről jelentik: Impozáns részvét mellett temették el pénteken délután a keddi repülőkaftasztrofa áldozatait, dr. Boros József kórházigazgatót és Szentkirályi Dezső pilótakapitányt. A repülőszerencsétlenség áldozatait sok ezer ember kísérte el utolsó útjára.

— **Százmillió dinár kárt okozott az államkincstárnak az osijekai jövedéki család.** Beogradból jelentik: Az ismeretes osijekai monopol-csalás ügyében tovább folyik a vizsgálat. Lang Izsó Pejacsevics-uccai raktárában tizenegy darab csomagoló papirtekercsben újabb ötszáz kilogram csempészett cigaretta-papirt fedeztek fel. A gyárat, amelyet annak idején bezártak, a napokban megnyitják, mert beigazolódott, hogy Lang saját szakállára folytatta üzleleit. A kincstár kára százmillió dinárra rug, míg Lang egész vagyona két milliót tesz ki. Lang Leót és Beigner Katát átadták az ügyészségnek.

— **Pierre Louis meghalt.** Párisból jelentik: Pierre Louis, a hírneves regényíró csütörtökön meghalt. Pierre Louis legismertebb regénye az „Aphrodite”, amelyben a régi görög világ erotikáját festi le ragyogó színekkel.

— **Az egyiptomi katolikusok kongresszusa.** Az egyiptomi katolikusok kongresszusán, melyet Kairóban tartottak meg, 12.000 hívő jelent meg. Ez volt Egyiptom katolikusainak első kongresszusa.

— **Felrobbantotta a kocsmát, mert nem kapott pálinkát hitelbe.** Késmárcról jelentik: Wiesenberger Salamon svábfalvai kocsmároshoz beállított Sikos János bányamunkás és pálinkát kért hitelbe, amit azonban a kocsmáros megtagadott, mire Sikos fenyegetőzve távozott. Wiesenbergerék már aludtak, hatalmas dördülés riasztotta fel a családot álmából. Az első ijedségtől felocsudva gyertyát gyújtottak és megrémülve látták, hogy a kocsmá falá be van dőlve. Szerencsére a merénylet idejében senki se tartózkodott az ivóban, mert a dinamit rögtön végzett volna vele. A gyanu természetesen Sikosra irányult, akit le tartóztattak.

— **Halálos lóusztatás.** Pancsevőről jelentik: Pejtes Buzin Mita pancsevői legény lovakat usztatott a Temesben. Pejtes felült az egyik ló hátára és behajtotta azt a mély vízbe, ahol egyszerűen elvesztette az egyensúlyt, lefordult a ló hátáról és mivel uszni nem tudott, eltűnt a mélységben. Holtan huzzák ki a vízből.

— **Hangverseny.** A vajdasági zsidó ifjusági egyesületek június 7-én vasárnap este kilenc órakor hangversenyt rendeznek Szuboticán a Lloyd helyiségében. A hangversenyen Breyer József (Szombor) énekel, Hajós József (Noviszad) saját szerzeményét játsza zongorán, Hauser Endre (Szubotica) hegedülni fog, Klein Mancika zongorakísérettel. Koncert után bál lesz, melyhez a zenét Pátkay yazz-bandja szolgáltatja.

— **Baleset.** Szentáról jelentik: Gregus József cipész és segédje Balog János kocsin hazafelé hajtottak, utközben a lovak megbokrosodtak és elragadták a kocsit, amelyből Gregus és segédje kiestek. Mindketten súlyos sérüléseket szenvedtek.

— **Ellített zagrebi bankcsalók.** Zagreből jelentik: Ez év január 14-én a zagrebi Horvatska Eskomptna Banka főintézeténél megjelent egy magát Radovics Szlavkó mérnöknek nevező fiatalember, aki felmutatott egy a bank oszijeki fiókjánál kiállított, 250.000 dinárról szóló utalványt. Személyazonosságát is igazolta, mire az összeget kifizették. Később rájöttek a csalásra és a rendőrség rövid nyomozás után el is fogta a hamisítót. Lipkóvács Rudolf banktisztviselőt, aki két társával, Radovinovics Szlavkóval és Gyorgyevval együtt hamisította a bankettát, az aláírást és a személynazonossági igazolványt. A zagrebi törvényszék csütörtökön tárgyalta ezt az ügyet. A bíróság a Radovinovics-testvéreket három-három évi, Lipkóvácsot öt évi börtönrre ítélte.

— **Országos tanítógyűlés lesz Szuboticán.** Beogradból jelentik: A jugoszláv tanítók egyesületének főbizottsága elhatározta, hogy a jövő tanév megkezdése előtt országos tanítógyűlést tart Szuboticán.

— **A pápa a nők mai divatja ellen.** Rómából jelentik: A pápa a tizennégyezer Mária-leány fogadása alkalmával — akik között több arisztokrata nő és két főhercegnő is volt — erősen kikelt a nők mai divatja ellen. Panaszkodott, hogy a könnyűmű divat miatt sok, bensőleg értékes nő előtt be kellett zárni az Isten házának kapuját és megállapította, hogy a mai divat elleni harc a katolikusokon kívül más vallásuaknál is általános jóváhagyásra talál.

— **A kiskoru szerelme.** Noviszadról jelentik: Egy tizenöt éves kisfiu, előkelő noviszadi család gyermeke szerelmes volt egy szállodai szobaleányba. Mivel a leány nem mutatkozott hajlandónak viszonzani szerelmét, pénzzel próbálkozott. Csütörtökön délután feltörte nagynénje szekrényét, ahonnan ötezer dinárt és nagyértékű ékszereket vitt el. A tolvaj kiskoru egész éjjel dorbézolt és az ékszereket a leánynak ajándékozta. A károsult feljelentésére a rendőrség letartóztatta a szerelmes fiut, akinél ekkor már csak nyolcszáz dinárt találtak. Az eljárás megindult.

— **Hogyan fogadta a walesi herceget Nigéria királya?** Londonból jelentik: Ward Price publicista, aki a walesi herceget elkísérte afrikai útján, igen érdekesen írja le, hogyan fogadta Nigéria királya a herceget. A herceg Ibadan állomásán fogadta különvontatán Abeokula királyt. Fogadás után a király hatalmas autójába ült, amelyet két teherautó követett. A teherautók egyikén a király trónja volt felállítva, fölötte tarka napernyővel, körülötte pedig az autó falán trombiták, katonai dobok, továbbá hatalmas lándzsák függtek. Amikor a herceg automobilján beért a városba, a király már a palotája előtt várta. Az uralkodót papjai vették körül, akiknek arcát még nem látta halandó ember. Noha borzalmas hőség volt, a szent férfiak mégsem tették le lábukról készült álarcukat. A fogadáson a király fiai egész háremükkel jelentek meg s a hercegnek és a kíséretének feltűnt, hogy a háremhölgyek között a legidősebb sem lehet több, mint tizenhárom éves.

— **Ledererné ügyében elutasították a vizsgálat kiegészítését.** Budapestről jelentik: A vizsgálóbíró Ledererné ügyében elutasította a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó kérelmet. A vádtanács a kérelmet június 15-én tárgyalja le.

— **Halálos szerencsétlenség a nászúton.** Génuból jelentik: Egy amerikai házaspár nászúton volt Olaszországban saját automobilján. Génua közelében egy vasúti átjárónál, ahol nincs sorompó, abban a pillanatban akartak a síneken áthaladni, amikor a gyorsvonat odaért. A lokomotív elkapta az automobil és több méter magasra feldobta. A fiatal házaspár nyomban meghaltak, a sofőr valamivel később.

— **A suboticei állami főgimnázium az épület első emeletén lévő rajztermében június 7., 8. és 9-én (vasárnap, hétfőn és kedden) tanulók rajzaiból és kézimunkáiból kiállítást rendez.** A kiállítás d. e. 8—12-ig és d. u. 3—7-ig van nyitva. Az igazgatóság kéri a t. közönséget, hogy a kiállítást minél nagyobb számban látogassa s ezzel is a tanulók munkáival szemben való érdeklődését mutassa meg. Belépő díj nincsen. Önkéntes adományok az intézet rajzszertárának kiegészítésére lesznek fordítva.

— **A lénai aranymezők kibérlése.** Moszkvából jelentik: Érdekes részletek derülnek ki arról a koncesszióról, amelyet a szovjet-kormány a lénai aranymezőtársaságnak adott egyrészt a lénai aranyvidék és az altaji bányák kihasználására, másrészt az urali bányák kitermelésére. Piatakow, az orosz koncesszió-bizottság elnöke, az United Press tudósítója előtt úgy nyilatkozott, hogy a koncessziót olyan feltételek mellett adták meg a társaságnak, amilyenekre eddig még példa nincs. Az engedményesek a bányászati jogon kívül fa, víz, elektromos-erők, továbbá a gyárak hasznosításának jogát is megkapták, részben a lénai hajózás jogát is. Ennek fejében az engedményesek lemondtak minden kártérítési igényükről, ami a tulajdonuk nacionalizálásából származhatott volna, továbbá kötelezték magukat, hogy évenként legalább kétféle millió rubelt fizetnek a szovjet-kormányának és 22 millió rubelt új gyárak építésére fordítanak. A tervek szerint az engedményesek évenként 11.000 font aranyat, 36.000 font ezüstöt és több ezer tonna rezet, cinket, ólmot remélnék kitermelni.

— **Dr. László Zsiga** Sompor, Laze Kostica ul. 3. rendelését megkezdte. Rendel. d. e. 8—10, d. u. 2—4-ig.

— **A velükikindai görög-keleti püspök részt vesz a becskerek Szokol-ünnepén.** Becskerekről jelentik: A görög-keleti püspökség Szokol-ünnepén részt vesz. Letics György velükikindai görög-keleti püspök is, aki szubotican délután érkezik Becskerekre. A püspököt a melencei kapunál a város ünnepélyes fogadtatásban részesíti.

— **Görög-keleti püspökségkor Szuboticán zárva lesznek az üzletek.** A szuboticei rendőrség intézkedésére vasárnap és hétfőn, a görög-keleti püspökség két napján, az üzletek egész nap zárva tartandók. Kivétel alá esnek az élelmiszer üzletek, amelyek mindkét nap délelőtt tíz óráig és a borbélyüzletek, amelyek déli tizenkét óráig tarthatók nyitva. Az ipari munkaszünetre vonatkozólag még nem intézkedett a rendőrség.

— **A noviszadi Neven dalegyelet jubileuma.** A szuboticei Graničar dalár-egyesület vasárnap reggel a gyorsvonattal Noviszadra utazik, hogy részt vegyen a noviszadi Neven dalárda jubileári ünnepségein. A Graničar este közreműködik a Neven nagy hangversenyén.

— **A második Rathenau-pör.** Berlini jelentés szerint július elsején tárgyalja a bíróság a második Rathenau-pört. A vádlottak padjára került Küchenmeister gyáros és Günher Frank tengerészfőhadnagy Rathenau miniszter meggyilkolására való szövetekezés miatt. A tárgyalás egy hétig tart mert sok tanút idéztek be.

— **Egy fiatal házaspár betört az esketők lelkész lakásába.** Berlinből jelentik: Egyik külvárosi templom lelkészlakásán betörők jártak, akik sok értékes holmit vittek el. A rendőrség hamarosan kézrekerítette őket. A lelkész nagy meglepetéssel látta, hogy a betörők ismerősei: egy fiatal pár, amelyet néhány nappal előbb adott össze.

— **A suboticei zsidó Patronázs Egyesület június 10-én délután 5 órakor a zsidó iskola termében rendes közgyűlést tart,** melyre a tagokat tisztelettel meghívjuk. — **Tárgysorozat:** Választmány választása. Beszámoló a Gyermekek otthon megnyitásáról. Pénztári jelentés. Esetleges indítványok. Elnökség.

— **D'Annunzio riválisa.** Rómából jelentik: Most indult világméretű útjára atyja kíséretében a tizéves Iro M. Aurelid, aki bámulatos költői tehetségével és ékesszólásával olyan nagy sikert ért el, hogy mikor D'Annunziót meglátogatta, az megölelte, megcsókolta s emlékkönyvébe ezt írta »Riválisom vagy... s vigyázz! mert irigységgem meg fog ölni... A kis poétát, mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadják olaszországi körútján, melynek befejezése után Délamerikába fog menni.

— **Rossija-Fonciénél biztosítsa betörés ellen lakását, irodáját, üzletét, ha elutazik, nyaralni megy.**

— **Rokkantsnap Bajmokon.** A bajmoki Hadirokkant egyesület Hegedüs Lenárt esperes, Alekszandar Lazarevics jegyző és Grga Patarcics bíró rendezésében, püspökség vasárnapján rokkantsnapot tartott, amelyen gyűjtöttek a rokkantaknak. A gyűjtés a következő eredménnyel végződött: Robitsek Ibi és Kollár Kató 540, Kulity Juca és Lichneckert Ilonka 500, Kungl Aranka és Lichneckert Mancsi 278, Licht Rózsika és Epstein Böske 207, Licht Böske és Nagy Panni 203, Süll Kató és Hani Ogrizek 185, Dervaderovity Margit és Pfeiffer Böske 87, Schöffner Vera és Fábian Mancsi 75, Ogrizek Fanni és Angella 70, Dervaderovics Gizella és Kungl Rózsika 49, a vendéglősök 1400, Leh Ferenc lelkész 117, König Józsefné 1400, Bózska Józsefné és Schwartz Sándorné 1200, Licht Sándorné és Kocsis Lajosné 650, Alempijevics Stevo mérnök és Lichtneckert Ilonka 300 dinár.

— **Női- és gyermekfehérneműt a legjutányosabb áron a »Dama«** fehérneműszalon készíti Tolstojeva (Ódor-u.) 21.

— **Róth Olga kozmetikai intézetében.** Kr. Aleksandrova utca 4. szám alatt, a Rossija Fonciére palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbőrhámlesztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szemölcsök, málfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját-készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő- és szepüléskenőcsök stb.

KÖZGAZDASÁG

A szuboticei mezőgazdasági kiállítás programja

Megállapították a részvétel feltételeit

A szuboticei nagyvásár és kiállítás iránt különösen a mezőgazdák részéről nagy érdeklődés nyilvánul meg. Nemcsak a belső mezőgazdasági körök, hanem külföldi mezőgazdasági érdeklődők is megkeresték a szuboticei nagyvásár és kiállítás igazgatóságát és a kiállításon való részvétel feltételeit iránt érdeklődtek. Így a magyar mezőgazdák a budapesti Kereskedelmi Múzeum beogradi képviselője után kértek felvilágosítást, hogy a szuboticei vásáron milyen állatanyagot vehetnének részt. A szuboticei vásár mezőgazdasági osztálya azt az értesítést küldte Budapestre, hogy csakis elsőrendű állatanyag jöhet számításba.

A mezőgazdasági osztály pénteken délután ülést tartott, amelyen megállapították, hogy az állattenyésztők az állatokat milyen feltételek mellett hozhatják el a kiállításra. A mezőgazdasági osztály határozatlag kimondta, hogy az eladásra szánt lovak, szarvasmarhák, öszvérek után térdij fejében 50—50 dinár fizetendő. Ha a vásár irójában a kiállított lovakat, szarvasmarhákat vagy öszvéreket eladják, akkor darabonként ugyancsak 50—50 dinár vonandó le a pénztár javára. Sertés, juh, kecske és baromfi után 10—10 dinár térdij és 10—10 dinár eladási jutalék fizetendő. Galambok után 5—5 dinár fizetendő térdij, valamint eladási jutalék fejében. Nem fizetnek térdiját azok után az állatok után, melyek nincsenek eladásra szánva s amelyek kiállítása csakis az okszerű mezőgazdasági és a többtermelés előmozdítását szolgálja.

A borkiállításra vonatkozólag a mezőgazdasági osztály azt a határozatot hozta, hogy csakis a borkereskedők fizetnek térdiját, a termelők közül pedig csak azok, akik bort eladásra, illetőleg kóstolásra állítottak ki. A vásár területén eladott bor után 2 százalék jutalék fizetendő a vásár és kiállítás igazgatóságának.

A méhészeti-, méz- és viasz-kiállításán térdij nincsen, ellenben a vásáron kötött üzletek után 2 százalék fizetendő jutalék címén. A halászati kiállításnál nincsen térdij, ugyancsak a vadászati kiállításnál is csak a kereskedők fizetnek térdiját. Erdészeti kiállításán nincsen térdij, ellenben a mezőgazdasági gépek után a megállapított térdij lefizetendő. Mezőgazdasági kéziszerszerek után nem kell térdiját fizetni, ellenben ha eladás történik, 2 százalék jutalék fizetendő. Vetőmag és gyümölcskiállításnál is csak eladás esetén számítják a 2 százalékos jutalékot.

A mezőgazdasági osztály rendezésében valószínűleg augusztus 23. és 30-án löverseny lesz, 23-án galopp és 30-án üggető-verseny. Elhatározta az igazgatóság, hogy a tervbe vett virágkocsi-korzó versenyt nem tartják meg.

A mezőgazdasági osztály tagjai a közeli napokban autóval be fogják járni a vajdasági tanyákat, szállásokat és a gazdákat fel fogják szólítani arra, hogy a vásáron minél tömegesebben vegyenek részt; ugyanakkor egyes szebb állatpéldányokat is ki fognak választani abból a célból, hogy azokat a szuboticei kiállításon bemutassák.

A nagyvásár tartama alatt a mezőgazdasági osztály rendezésében több mezőgazdasági ipari üzemet meg fognak tekinteni. Ezeknél a csoportos kiállításoknál arról is történik gondoskodás, hogy az egyes üzemetek és termékeiket szakszerű előadók magyarázzák meg a vidékről bejövő gazdáknak.

A kiállítás tartama alatt fogják megtartani a vajdasági vadászok évi kongresszusukat és erre az időre vették tervbe az országos méhészeti kongresszus megtartását is. Végül a mezőgazdasági osztály gondoskodik arról is, hogy a kiállítás tartama alatt a mezőgazdasági többtermelésről oktató film-előadásokat tartsanak.

A sombri tőzsde megalakulása. Szomborból jelentik: A kereskedelmi miniszter által engedélyezett sombri tőzsde megalakítására nagyban folynak az előkészületek. A tőzsde június 14-én tartja alakuló gyűlését.

Kényszeregyezés. Novisadról jelentik: Hoffmann Jakab szrbobrani állatkereskedő, kényszeregyezést ajánlást kért maga ellen. Az állatkereskedő, akinek aktívái 250.000, passzívái pedig 019.886 dinár lettek, negyven és fél százalékos egyezséget kötött, amelyet a bíróság jóváhagyott.

SPORT

Tisztújítás a pancsevői Tennis Clubban. Pancsevőről jelentik: A pancsevői Tennis Club most tartotta meg rendezési közgyűlését, amelyen megválasztották az új vezetőséget. A Tennis Club elnöke lett dr. Smederovác, alelnök: dr. Jovanovic Vlada ügyvéd, pénztárnok: Andrijevic Ljuba, titkár: Volko Dragutin. A választmányba beválasztották: Kacsura Verat, Milutinovic Nadat, dr. Zaka Milant és Groj Jocat. Az egyesületnek jelenleg három pályája és negyvenhárom tagja van.

A Sand Szarajevóban, a Sport Oszijeken játszik vasárnap. A görög-keleti pünkösdi napján a Sand Szarajevóban játszik az ottani SASK-al, a Szub. Sport pedig Oszijeken vendégszerepel, ahol ellenfele az oszijekai Hajduk lesz.

Az oszijekai Slavia Szomborban. Oszijek bajnoksága a Slavia görög-keleti pünkösdi Szomborban vendégszerepel. A kitűnő oszijek csapat vasárnap a Szombor Sporttal, hatfőn pedig az Amateurrel mérkőzik.

A másodosztályú válogatott Beeskereken. A szuboticei kerület másodosztályú válogatott csapata vasárnap Beeskereken játszik a város válogatottjai ellen. A mérkőzésre a beeskereki egyesületek megbízásából Ruzsz a következő csapatot állította össze: Oláh — Kohn, Német — Lessenholz II. (Kadima) Lessenholz I. (Vasutas) Mesman (Slavia) — Kovalski (Kadima), Koszo (Schwäbische), Jovanovic, Maletic (Obilic), Mester (Slavia). Ez a csapat nem képviseli Beeskerek játékerejét, mert a beeskereki bajnokságot, az Obilic több kitűnő játékosát, elfoglaltságuk miatt, nem állhatta be a csapatba.

Szombori birkózók Budapestben. Szomborból jelentik: A magyar birkózószövetség most vasárnap rendezi meg Budapestben a magyar birkózóbajnokságokat. A versenyre a szombori Amateur hat birkózóját nevezte be: Haszt, Bosnyákot, Hecket, Masirevicet, Juhászt és Milovanovicet, akik már föl is utaztak Budapestre. A szombori birkózók szerepléséhez nem fűznek nagy reményeket, a budapesti turát csupán azért rendezte az Amateur, hogy fiatal birkózói tanuljanak a fejlett magyar birkózósporthoz vasárnap összegyűlő reprezentációtól.

Pancsevó:

Jugoszlávia II. (Beograd)—PSK—Bárdi komb. 2:1 (1:1.) A renvansmérkőzést 5:1-re nyerték a beogradi bajnokságot tartalékjai.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. június 5.

Budapest deviza 1188—1196, valuta 1168—1190.

Prága deviza 56.50—57, valuta 56.25—56.75.

Berlin deviza 7—7.02 milliárd márka, valuta 6.91—6.95 milliárd márka.

Bécs deviza 1182.25—1186.25, valuta 1179—1188.

London deviza 2.88.

Newyork deviza 1.68.

Zürich, jun. 5. Zárlat: Beograd 8.575, Páris 2515, London 2508, Newyork 516, Brüsszel 2455, Milánó 2057.5, Amsterdam 207.40, Berlin 122.90, Bécs 72.70, Szófia 3.725, Prága 15.30, Varsó 99.25, Budapest 72.50, Bukarest 2.45.

Beograd, jun. 5. Zárlat: Páris 2.94, London 292, Newyork 60.025, Milánó 2.3850, Berlin 14.32, Bécs 8.4675, Prága 1.7825, Budapest 8.47, Bukarest 28.30.

Zagreb, jun. 5. Zárlat: Bécs 8.40—8.53, Berlin 14.225—14.325, Páris 2.375—2.405, London 299.75—292.75, Newyork 59.57—60.37, Páris 4.925, Prága 1.77—1.795, Zürich 1160—11.70.

Noviszadi terménytőzsde, jun. 5. Tengeri, bácskai kassza dupl. 192.50 dinár, bánati, tiszai hajóállomás K. D. 202.50 dinár, szolnoki K. D. 195—197.50 dinár, szerémi 5 százalékos kassza 190 dinár. Liszt bácskai, 0—100—0-as 0G. 680 dinár. Forgalom: tengeri 2900, liszt 100 q.

Noviszadi értéktőzsde, jun. 5. 2 és fél százalékos hadikár 200—201 dinár.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Vukovár 314 (—16) Palánka 324 (—16), Noviszad 316 (—20), Zemun 359 (—8), Pancsevó 322 (—20), Smederevó 405 (—17), Orsova 300 (—13). Dráva: Maribor 240 (+55), Zakanj 66 (—), Oszijek 251 (—), Száva: Zagreb —10 (—2), Sisak 30 (—20), Jasenovac 402 (—30), Bled 403 (—29), Samac 282 (—28), Mitrovica 376 (—22), Beograd 276 (—21), Tisza: Senta 32 (—10), Bece 144 (—16), Titel 300 (—18). Kapa: Karlovac 82 (+10). Una: Novi 96 (—2). Vrbas: Banja Luka 94 (—4). Drina Zvornik 44 (—).

KINTORNA

A villamos elüt egy embert, a kocsit alá kerül. A mentők kivonulnak és a mentőorvos a kocsit alá kiált:

— Jöjjön ki a kocsit alól!

Mire az elgázolt így felel:

— Nem lehet. Most keresztretvényt fejték . . .

Családi örömök előtt áll Buxbaumné és a férj meghatott arccal nézi felesége vergődését. Mikor az asszony fájdalomában feljajdul, Buxbaum könnyekbe tör ki.

Az asszony elérzékenyülten vigasztalja:

— No ne sírj, Móric, hiszen nem te vagy az oka . . .

Hazaérkezik az afrikai utazó és többek közt elmondja egyik barátjának:

— Egy napon sötét mentem a dzsungelbe és amint gyanudtanul megyek, hirtelen előttem áll egy oroszlan ugrásra készen. Fegyverem nem volt nálam, mit tehettem mást, elkezdtem futni. Az orosz-

lán a nyomomban. Csakhamar egy házikót találtam, annak az ajtója nyitva volt és befutottam. Az volt a szerencsém, hogy az oroszlan az ajtó előtt elcsuszott.

— Rémes, — mondja a barát — én ijedségemben nem tudom, mit csináltam volna.

— Nu, — szól erre az afrikai utazó — hát mit gondolsz, miben csuszott el az oroszlan?

*

Egy szuboticei jómódu kereskedő pincsi kutyájának kicsinyei születtek. A gazda csak egyet tartott meg a kutyákból, a többi elásták a kertben. Ezt a jelenetet végig nézte a kereskedő három éves kislánya is. Kevésel utóbb kereskedő feleségének ikrei születtek. Mikor az ikreket megmutatták a három éves kistestvérüknek, a kisfiu, alapos mustrálás után, rámutatott az ikrek egyikére és határozott hangon így szólt:

— Ezt tartjuk meg!

ILLATOS MOLYIRTÓ

„HERMELIN“ a neve, kérje mindenütt DEPOT „SOA“ DROGERIJA NOVISAD

HARISNYÁK és ZOKNIK

legjobbák és legolcsóbbak a 4857—1

„HARISNYAKIRÁLYNÁL“

KLEIN JENŐ NOVISAD

Fiókok: SENTA és VEL.-BECKEREK

CRÈME SIMON

olajtartalmu és enyhe, nem tartalmaz zsíros anyagot

és vízben könnyen oldódik. A bőr likaesai a krémet teljesen felszívják és használat után semmi nyom nem marad. Biztosítja a felhambőr épségéhez szükséges hajlékonyságot és rugalmasságot.

Ha naponként alkalmazzuk és mosás után a nedves arcot enyhén bekenjük, az arc bőr féhérségét, lágyágát és finomságát biztosítjuk. Használat után az arc megszáradó és puderrel behintendő.

SIMON CRÈME, PUDER és SZAPPAN

PARFUMERIE SIMON

59 Fg. St-Martin PARIS

MINDENÜTT KAPHATÓ!

3316—15

Mielőtt vásárol jégszekrényt, sörparátust és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket Braća Goldner jégszekrény-, fabutor- és rézarugyárától Subotica, Jugoviceva 25.

ROSSIJA-FONCIÈRE

biztosító és viszontbiztosító társaság

Tűz, élet, baleset, automobil-biztosítások Jégbiztosítások méltányos díjakkal

FIÓKIGAZGATÓSÁG: SUBOTICA

(Rosszija-Foncière palota)

KÉPVISELETEK MINDENÜTT

3748

Hölgyeknek nélkülözhetetlen.

Nincs fejfájás.

Nincs forróság a konyhában.

Praktikus, takarékos és a tisztaságot szerető háziasszony csakis

gázzal főz, vasal és melegít

Kérjen felvilágosítást a Városi Takarékpénztárban. Telefon 400.

NYILTÉR.

UJ SZÓRAKOZÓHELY RUSKA KRUNA

(ezelőtt ZORA)

CAFEÉ-RESTAURANT

kellemes árnyas kerthelyiségében

KERT-MOZI

A legújabb filmujdonságok, a hírneves „VOLGA” zenekar kísérelével. — Kitűnő elsőrangú ételek és italok. A mozi a vendégek szórakoztatására szolgál

BELEPTI DIJ NINCS!

Üzletemet június hó 7-től augusztus hó végéig **vasárnap délután** zárva tartom, miért is kérem t. vevőimet megbízásaikat idejében hozzám juttatni szíveskedjenek. — Eredeti olajfestmények, műtárgyak kedvező fizetési feltételek mellett beszerezhetők.

Balog Lina Subotica

Kramer Pál hirlapelőfizetésgyűjtő ügynőktől megbízásunkat visszavontuk, pénzfelvételre nincs jogosítva.

Kurir Hirlapiroda
Suboticán

Ügyfelem Pataki György megvette Popović Milorad korcsmáját Molon. Felkérem Popović hitelezőit, hogy követeléseiket velem 8 nap alatt közöljék, mert különben ügyfelem azokért nem szavatol. Mol, 1925. június 4-én.

Dr. Schwarz Ferenc
ügyvédStari-Bečej Község Előljárástól
4641/925. szám.

Hirdetmény

Stari-Bečej politikai és iskolai községnek szüksége van körülbelül 60 vagon elsőrendű száraz dorong és rothadásmentes bükkhasáb tűzifára. A tűzifa legkésőbb 1925. évi augusztus hó 15-ig vasúti vagy tiszai hajóállomáson átadandó Stari-Bečén. Csak írásbeli és kelőleg felbélyegzett ajánlatok küldendők be Stari-Bečej község előljárástól legkésőbb f. évi július hó 14-ig, mely napon délelőtt 9 órakor nyilvános szóbeli árlejtés tartatik a község házában.

Elkészt és kelőleg fel nem bélyegzett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Stari-Bečén, 1925. évi június hó 3-án.

Községi Előljárástól

FŐKÖNYVELŐ

TELJESEN ÖNÁLLÓ, MÉRLEGKÉPES
MUNKÁERŐ, PERFÉKT SZERB, NÉMET ÉS MAGYAR LEVELEZŐ

MIELŐBBI BELEPÉSRE FELVÉTTETIK

RÉSZLETES AJÁNLATOK FIZETÉSI IGÉNYEK
MEGJELÖLÉSÉVEL

KLEIN GÉZA ÉS FIAI

CÉGHEZ SUBOTICA INTÉZENDŐK.

Eladó elköltözés miatt

Novisad legszebb utcájában **magánház 3 szobás** lakással, előszoba, műhely stb., azonnali beköltözéssel. Közvetítők kizárva. Közelebbit „Schmolka” hirdetőirodában Novisad, Futoški put 2. szám. 4860

Uj vukovári arcélasztító kenőcs szepítő, himlőhely, sömör, máj-folt, kelések, lakadkok, forrószázi pürsénés, orrvörösség és minden egyéb arcvirágzás ellen.

Uj vukovári bőrszépítő szappan és puder, mely az arckorosságot a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal arcot kölcsönöz

Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 6 dinár, puder 10 dinár.
Mindem tégelyen Krajčović, a készítő arcképe látható.

Z. KRAJČOVIĆ GYÓGYSZERTÁRA
VUKOVAR

Lakodalmi ajándékok

auterterek, gyertyatartók, serlegek, virágvázák, likőr és dohanyzóeszközök, díszórák a legolcsóbban kaphatók
Adám ékszerésznél
Subotica, Rudičeva ulica 6.
Sugár-ház. 3769

HADNAGY ISTVÁN
asztalosmester

Petrogradska (István) ul. 6.
Elvállal mindenféle épület-és bútormunkát. Állandó raktár kész festett bútorkban. Javításokat elfogad mérsékelt árak mellett. 4862

Prima dió
szilvalekvár
valamint etuvált
aszaltszilvalegolcsóbban
beszerezhetőDjordje Racić
nagykereskedő cégnél
Sombor 4868Kérjenek ajánlatot
és vegyenekMc. Cormick, Fordson és
Körting

traktorokat

1, 2, 3, 4, 5 vasú ekével
MÁV gépgyári golyós,
csapágyas

cséplőgépeket

Mc. Cormick 1 1/2, 3 és
6 lóerős

petróleummotort

Szabadalmazott
Dorn törekrostákat
aratógépeket, manillát,
pótrészeketEberhardt-féle
ulmi ekéketDebreceni gépgyári
gazdasági gépet, vetőgépet

Magánjáró átalaki-

táshoz öntvényeket

Schumacher Rezső

Stari Bečej 2058

TELEFON 122

FATELEP SUBOTICA

Bognárfa
Pintérfa
Bükkhasáb tüzi D 38
Gyertyánhasáb tüzi „ 42
Bükkapró tüzi „ 45
Gyertyánapró tüzi „ 50

házhöz szállítva. Állandó nagy raktár, vagon-tételekben is. Ostrai kovácsszén, faszén, cséplőszén.

Mérsékelt árak!

Milo Brdar erdőipar

Braun Lázárnál

Subotica 3222

FALAPÁT
FAVILLA
KASZAés mindenféle
szerszámnyeleket
prima bükkfából és
nyirfaseprőketnagyban, jutányosan,
azonnal, Suboticáról szállít

MIRKO BECK

Kuća Liška Bioskop

Mindenkinek érdeke,
hogy megtekintse újonnan
bevezetett versenyszabósa-
gomat jó minőségű külföldi
szövetekből. Egy szövetet
férfi öltöny mérték szerint
800 dinár. Egy kamgar
férfi öltöny mérték szerint
950 dinár és így feljebb
minden izlést kielégítő dívat
szerint. PÉTSISTVÁN szabó
Vilsonova ulica 35.

Legolcsóbban
vásárolhat

új és használt benzín, szivó-
gáz és nyersolaj-motorokat
minden nagyságban. Külön-
féle malomgépeket, henger-
székek, hámozógépek, tararok
stb.

Petras László

gépjavító műhelyében

Veliki Bečkerek

Geteova (Német) ul. 48.

Vállalok mindenféle
motor, gép és kazán-
javításokat.

Autogén hegesztést.

Csereüzletek.

Kedvező fizetési feltételek.

3156

GŐZKAZÁN

82.4 m fűtőfelülettel, 10 atm.
üzemnyomással Dürr-Ge-
chre rendszerű, teljesen ja-
vitott üzemenkés állapotban,

RENTABEL 3 sz.

eredeti Besser teljesen ki-
fogatlan állapotban üzem-
ben bármikor látható,

TARÁR

teljesen új, üzemben még
nem volt, oránként 10-12 q
teljesítőképes-égű, alulpi-
tett rögróstaival

ELADÓ

Hónig-féle Hengergőzma-
lom HAVAS és FORGÁCS
Bačka-Topola

Jólmenő

vaskereskedés

nagy forgalommal, szla-
vóniai város központjáb-
on, berendezéssel és áru-
raktárral együtt olcsón és
kedvező fizetési feltételekkel

eladó

Komoly érdeklődők leve-
lei „Dieselmotor” jelige
alatt továbbítatnak 4627

STENICIN

a legjobban bevált fereg
és POLOSKAIRTO
Kezelése egyszerű, nem
piszkít. — Kapható

Drogerija Landauer

Subotica. 509

KEDVEZŐ VÉTELEK

Teherautó, 1 és fél tonnás,
komplett 15000 D
Villanymotor, 33 HP., indító
kapcsolóval 18000 D
Dinamo, 45 amp. (5 HP) már-
ványgerjesztővel 10000 D
Exenterprés, 15 q nehéz 8000 D

Kovácsnyák 8 din. kg-ja

Megtekinthető

HAMBURGER JÉGGYÁRMBAN

SUBOTICA 4429

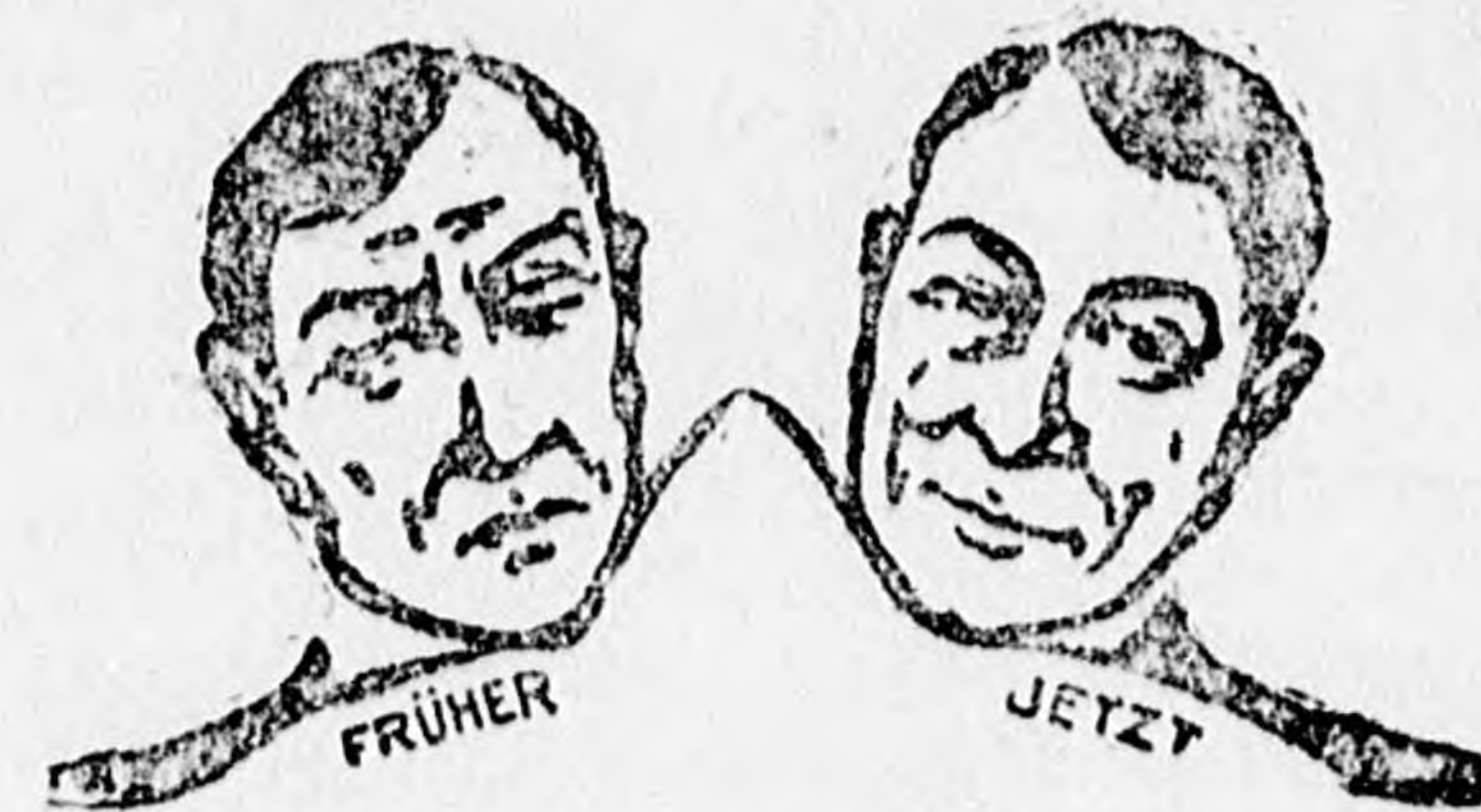
ISTVÁNUTI SANATORIUM, BUDAPEST

VII. kerület, István-ut és Hungária-körut sarok
Telefon: J. 96-08, J. 42-13.

Klinikailag vezetett idegosztály

Vezetője: SCHUSTER GYULA dr., igazgatóorvos, a buda-
gesti m. kir. tud. egyetem elme és idegkörtani klinika volt
első tanársegédeIdegrendszeri betegségek
malária kezelése

Sebészeti, belgyógyászat, nőgyógyászat

Az igazi
vigasz idegbetegeknek

az én most megjelent könyvem. A könyv hosszú
évek tapasztalata alapján ismerteti az idegbajok
okait, kezeletését és gyógyítását. Bárkinek in-
gyen küldöm ezt az egészségi evangéliumot, ha
az alanti címre ír nekem érte. Köszönőlevelek
ezrei igazolják a lelkiismeretes kutató munkának
sikerét a szenvedő emberiség érdekében. Aki az

idegbetegek nagy seregéhez

tartozik, aki szórakozottságban, tériszonyban,
gyenge emlékező-erőben, ideges fájásban,
álmatlanságban, gyomorbántalmakban, túlzé-
kenységben, végtágtá dalmakban, általános vagy
részleges testi gyengeségben vagy más fel nem
sorolható ilyen bajban szenved,

hozassa meg az én vigaszt nyújtó
könyvem!

Aki ezt figyelemmel olvassa, arra a megnyug-
tató meggyőződésre jut, hogy van egy egyszerű
út az egészség és az életöröm visszanyerésére.
Ne késlekedjék és írjon még ma!

E. Pasternack Berlin S. O.

Michaelkirchplatz 13. Abt. 140.

AKI

PARKETTÁZTATNI AKAR

forduljon

HERMANN RUDOLF

asztalos mesterhez PETROVAC (Bačka) aki minden szak-
mába vágó munkát a legolcsóbban és szakszorítón készít el

KÉRJEN AJÁNLATOT!

Raktárunkból azonnal szállítjuk a
a legmodernebb típusu, duplago-
lyós csapágyazásunémet gyártmányu fameg-
munkáló gépeket és szer-
számokat.Jellinek és Társa Subotica,
Pajo Kujundžića ulica 4.

ELADÓ

jó karban lévő, 10 lóerős

magánjáró cséplőgép

1910. évbeli, Első Magyar Gazdasági Gépgyár
gyártmányu teljes garniturával. Felvilágosítást ad

Tatarin Tichomil Idvor (Bánát)

Tölgyfa-hulladékok

cséplőgépek, pékek és háztartások ré-
szére a legalkalmasabb fűtőanyag.Kapható vagon-tételekben azon-
nali szállításra a

Mitrovačka Paropila D. D.-nál

Sremska Mitrovicán.

WELLS NAGY VILÁG- TÖRTÉNETE MAGYARUL

Több száz
illusztrációval, tér-
kép- és grafikonmelléklettel
**A ma legjelentősebb írói
alkotása, történelem a XX.
század szemszögéből nézve
a XX. század embere
számára. Világsiker! Az angol és
német kiadás 4 millió példányban kelt
el. A lexikon alakú, 640 oldalas,
egészvásznon kötésű könyv ára 600 D.
Előzetes megrendelés ese-
tén csak 420 dinár, mely
összeg július hótól kez-
dőddőleg havi 70.—
D.-os részletek-
ben törleszt-
hető.**

Előfizetéseket elfogad:

VIG

könyvkereskedés Subotica

Kérjen ismertetőt!

GENIUS KIADÁS

Poziv

Stara-Kanjiška Prva Parna Cigljana i
Crepana D. D. održaće svoju
XVIII. god. redovnu skupštinu
21.-og juna 1925. god. pre p. u 11 sati
u prednjem tremu „Stara-Kanjiškog Arteskog Ku-
patila Čudotvornog Bunara D. D.“ na koju se
št. deoničari učtivo ovim pozivaju.

Dnevni red:

1. Odredjenje 2 deoničari za overovljenje skup-
tinskog zapisnika.
  2. Izveštaj upravnog i nadzornog odbora i pod-
našanje zaključnih računa 1924. g.
  3. Izbor uprave i to predsednika, 6 upravnih
članova, izbor nadzornog odbora i to predsednika, 2
redovna i 2 člana zamenika na 3—3. godine.
  4. Eventualni predlozi u koliko su u smislu 14.
§. pravila upravi prijavljeni.
- Stara-Kanjiža, 30. maja 1925.

Uprava

Meghivó

A Stara-Kanjižai Első Gőztégla és Csod-
répgyár Részvénytársaság
XVIII. évi rendes közgyűlését
1925. évi június hó 21-én délelőtt 11 órakor
tartja meg a Stara-Kanjižai Csodakut Artézfürdő
R. T. előcsarnokában, melyre a t. részvényesek
ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 rész-
vényes kijelölése.
  2. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelen-
tése és az 1924. évi zárszámadások beterjesztése.
  3. Az igazgatóság és pedig az elnök és 6 igazga-
tósági tag; a felügyelőbizottság és pedig az elnök 2
rendes és 2 póttag 3—3 évre való megválasztása.
  4. Netáni indítványok, amennyiben azok az alap-
szabályok 14. §-a értelmében az igazgatóságnál beje-
lentettek.
- Stara-Kanjiža, 1925. május 30.

Az igazgatóság

Imovina — Vagyon	Račun bilansa — Mérleg számla	Dug — Teher	
Gotovina blagajne — Pénztár készlet	312 10	Deonička glavnica — Részvénytőke	45000 —
Nepokretnosti, strojevi i nameštaj — In- gallanok; gépek és berendezések	3628921 78	Rezervni fond — Tartalékalap	12350 —
Nepokretnosti koje leže van zemljišta tvornice — Gyártelepen kívül levő in- gallanok	487247 60	Fond padnja vrednosti — Értékesítke- nési alap	120000 —
Strane deonice — Idegen részvények	8050 —	Penzioni i potporni fond radnika	59200 —
Obveze računog zajma — Hadikölcsön kötvények	1174 50	Munkások nyugdíj és segélyalapja	—
Neubrana potraživanja — Künnlevőségek	151535 24	Neprimljena dividenda — Fel nem vett osztalék	305 —
Stovarište robe — Aruraktár	971175 —	Verovnici — Hitelezők	1652251 06
Zaliha goriva — Tüzelő anyag készlet	20000 —	Akcepti — Elfogadványok	3561095 —
Zaliha piće — Takarmány készlet	28700 —		
Prenos gubitka iz 1923. g. — 1923. évi veszteség áthozat	194.717.75		
Odbio dobitak 1924. g. — Le 1924. évi nyereség	39.632.91		
	155084 84		
	Dinár 5450201 06		Dinár 5450201 06

Stara-Kanjiža, 31. decembra 1924. g. Stara-Kanjiža, 1924. december 31.

Dobó István s. r.
blagajnik — pénztáros

Grünfeld Herman s. r.
poslovodni upravitelj — ügyvezető igazgató

Kalmár Imre s. r.
knjižovodja — könyvvezető

Uprava: — Az igazgatóság:

Pollák Ignác s. r. Szabó János s. r. Dr. Török Andor s. r. Djodje Letić s. r. Dr. Mileta Djurišić s. r.
predsednik — elnök

Ispitano i ispravnim našao nadzorni odbor: Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelőbizottság:

Sóti József s. r.

Krahl Lajos s. r.
predsednik — elnök

Longa József s. r.

Tisztelettel értesítjük nb. ügyfeleinket, hogy gépműhelyünket a
Željeznička ul. 84. sz. alóla Futaki kapuhoz helyezük át, ahol
**szivattyu-, motor-, gépgyár- és
vasöntödenket megnyitottuk**

és módunkban van nb. ügyfeleinket modernül berendezett
gyárunkban a legmagasabb igényeikben is kielégíteni.

Tisztelettel

Ing. Kovács és Társa, Novisad Futaki kapu

ELADÓ HÁZHELYEK

A palicsi utra és a
a menhely mögött 39
200—200 □-es házhely
Bővebbet

Ruttkay Lászlónál
az SzMTC. pálya mellett
4704

Nemcsak érdekes megbízható

UJSÁGOT KAP

hanem

egy VADONATUJ AUTÓT vagy TRAKTORT

IS NYERHET

ha május 1-től kezdve félévre előfizet a BACSMEGYEI NAPLO-ra
Előfizetési ár félévre 270 dinár

Azok, akik nem előfizetők, hanem naponta olvassák a lapot, szintén részt
vesznek a sorsolásban, ha április 1-től minden megjelent szám címlapját
beküldik a kiadóhivatalba.

